

Nadja Barazutti
Lučka Križmančič
Bruna Visintin

**DELOVNI
ZVEZEK**

ZEMLJEPIS

**5.
RAZRED**

BESEDILA

Nadja Barazutti, Lučka Križmančič, Bruna Visintin
Povzetki iz knjig, ki jih je izdal DŠU

ILUSTRACIJE

Barbara Boneta

RECENZIJE

Darja Kerec, Maja Umek, Pedagoška fakulteta v Ljubljani
Drago Kladnik, Geografski Inštitut Antona Melika, Ljubljana

KOORDINACIJA

Antonella Bucovaz

PREGLED VSEBINE

Anna Roversi

LEKTORIRANJE

Živa Gruden, Vesna Jagodic

STROKOVNA KOMISIJA

Marijan Kravos, Tomaž Simčič, Carolina Visentin

IZDALA

Večstopenjska šola »Pavel Petričič« - Špeter (Videm)

Projekt je bil finančno podprt na podlagi 5. odstavka 11. člena zakona 38/01

Zahvaljujemo se Annalisi Petri (Tiskarna Budin), Stefaniji Rucli, Ceciliji Blasutig, Tini Šinigoj

TISK IN OBLIKOVANJE

Tiskarna Budin, ul. Gregorcic 23, 34170 Gorica

1. natis 2022

Didaktično gradivo v prosti uporabi v skladu s Creative Commons BY-NC-SA

ISBN 978-88-947269-5-4

KAZALO

Vstopni testi	5
Orientacija s stopinjsko mrežo.....	11
Politična ureditev Italije	12
Italija – Vremenska slika po deželah	16
Gostota prebivalstva v Italiji.....	17
Preverjanje	18
Slovenska manjšina.....	20
Narodnostne manjšine v Italiji.....	22
Državi v državi.....	23
Veneto - Izlet v Benetke	24
Tridentinsko - Gornje Poadižje / Južna Tirolska	25
Lombardija.....	27
Piemont.....	29
Dolina Aoste	31
Ligurija.....	33
Emilija-Romanja.....	34
Preverjanje severne Italije	37
Toskana	39
Umbrija.....	40
Marke.....	42
Abruci	43
Lacij	44
Preverjanje srednje Italije	47
Molize	48
Kampanija	49
Potovanje v Apulijo.....	51
Bazilikata	52
Kalabrija	53
Sicilija	54
Sardinija	55
Preverjanje južne Italije.....	57

Preverjanje Italije.....	58
Kviz o italijanskih mestih	61
Raziskava	63
Slovenija.....	65
Alpski in predalpski svet	66
Obsredozemski svet	70
Panonski svet.....	72
Dinarskokraški svet.....	74
Ponavljanje o Sloveniji.....	75
Preverjanje Slovenije	77
Slovenija v Evropski uniji	78
Ekologija	80

VSTOPNI TESTI

1. Geografski slovarček – poveži.

Sekundarna dejavnost:	dejavnost, ki se ukvarja s kmetijstvom, ribištvom, gozdarstvom.
Gorovje:	dvignjen del Zemljinega površja.
Globus:	vulkan.
Zemljevid:	industrija, rudarstvo, gradbeništvo in proizvodna obrt.
Podnebje:	povprečno vreme v nekem kraju v daljšem časovnem obdobju.
Dolina:	globel na Zemljinem površju.
Favna:	dejavnost, ki se ukvarja s prometom, zdravstvom, šolstvom, trgovino, gostinstvom, bančništvom, znanostjo in kulturo.
Flora:	gostinstvom, bančništvom, znanostjo in kulturo.
Laguna:	obsežno območje nizkega sveta.
Orientacija:	plitev, peščeni zaliv.
Obala:	del površja, obdan z vodo.
Otok:	živalstvo določenega kraja.
Ognjenik:	zaščiteno in zavarovano območje.
Nižavje:	del zemlje med kopnim in vodo.
Narodni park:	model Zemlje, na katerem sta prikazana Zemljino površje in stopinjska mreža.
Primarna dejavnost:	določitev strani neba.
Terciarna dejavnost:	pomanjšana podoba Zemljinega površja na ravni površini. rastlinstvo določenega kraja.

MESTO	SREDNJA LETNA TEMPERATURA	SREDNJA POLETNA TEMPERATURA	SREDNJA ZIMSKA TEMPERATURA	LETNE PADAVINE V mm	ŠTEVILO DEŽEVNIH DNI
VICENZA	13,2	23,3	4,2	1468	110
PIACENZA	13,4	23,8	4,1	1223	102
GROSSETO	15,8	23,8	8,7	713	73
RIM	15,2	23,9	8,6	903	81
CAGLIARI	17,9	25,4	10,8	369	55

Ko postanem vremenoslovec – Najprej preberi tabelo, nato dopolni povedi.

Italijansko mesto z najvišjimi temperaturami je

Mesto, ki ima pozimi najnižje temperature, je

Mesto, v katerem največ dežuje, je

Mesto, v katerem najmanj dežuje, je

S podatki, ki jih dobiš na tematski karti, napiši napoved vremena v Italiji.

ITALIJA VREMENSKA NAPOVED

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Podatke poveži s puščico in dobil boš definicije.

Vreme je

povprečno vreme v nekem kraju v daljšem časovnem obdobju.

Podnebje je

trenutno stanje ozračja v določenem kraju.

Vreme opisujemo

s temperaturo, zračnim pritiskom in vlago.

Pokrajine imajo različno podnebje zaradi

različne nadmorske višine, različnega reliefa, različne oddaljenosti od morja.

V Italiji je

sredozemsko podnebje.

DELAVNICA

KAKO POSTANEM VREMENOSLOVEC

Potrebujemo:

- ✓ 2 skledici,
- ✓ vrč z vodo,
- ✓ pesek,
- ✓ uro,
- ✓ termometer,
- ✓ beležko,
- ✓ svinčnik.

Potek:

1. Eno skledico napolni z vodo, drugo pa s peskom. Ni ti treba izmeriti točne količine, temveč pazi le, da bo obojega približno enako.
2. V toplem prostoru postavi skledici drugo poleg druge in ju nekaj ur pusti pri miru. Nato zapiši temperaturo vode in peska. Oboje bi moralo biti približno enako toplo.
3. Skledici postavi drugo poleg druge na sonce. Pusti ju tam kakšno uro ali dve. Nato izmeri in napiši temperaturo vode in peska.
4. Obe skledici postavi spet v toplem prostoru v stanovanje. Vsakih 15 minut izmeri in zapiši temperaturo obojega. Opazil boš, da se pesek hitreje shladi kot voda.
5. Pri tem poskusu pesek predstavlja kopno, voda pa morje. Pesek se segreje hitreje, vendar pa voda ostane topla dlje časa.
6. Eno dlan potopi v skledico z vodo, drugo pa daj v skledico s peskom. Občuti razliko.

4. Iz fizičnega zemljevida povzemi podatke in odgovori na vprašanja.

Katera morja oblivajo Italijo?

Zakaj na morju vidiš temnejše odtenke modre barve?

Katero gorovje je najvišje?

Katera gorska veriga se razteza od severa proti jugu?

Katera je največja nižina in ob kateri reki se razprostira?

Naštej pet jezer.

Naštej barve na fizičnem zemljevidu.

Lahko ob tem zemljevidu našteješ dežele in glavna mesta?

Zakaj?

5. Pazljivo si oglej zemljevida naše dežele. Odpovori na vprašanja.

Kje se dviga gorski svet?

Kaj pomeni trikotnik na zemljevidu in številka ob njem?

Kje se razteza nižina?

Kateri mesti ležita tam?

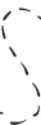
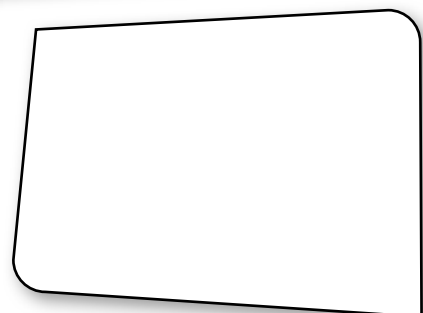
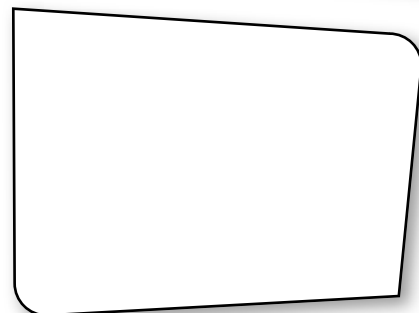
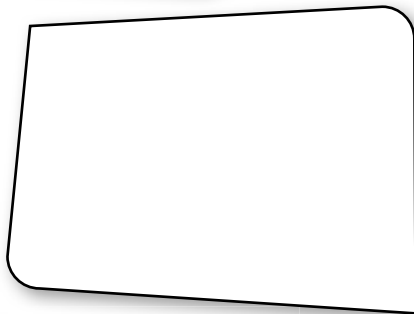
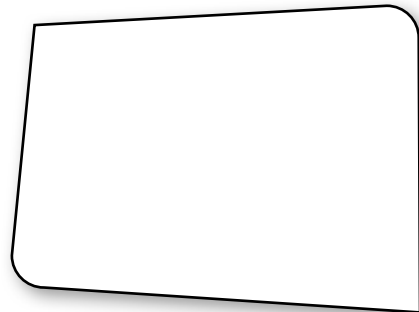
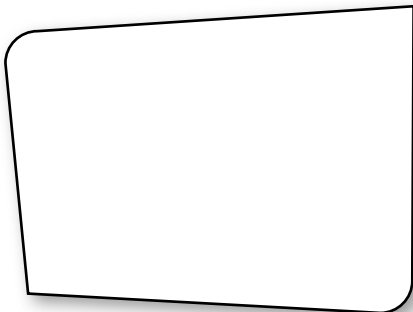
Katero morje obliva mesto Trst?

Po kateri avtocesti prideš iz Trsta v Pordenon?

Gorica je obmejno mesto. Kaj to pomeni?

6. Kaj veš o Beneški Sloveniji?

Odgovor obogati s slikovnim gradivom.

7. Na tržnici prodajajo raznovrstne domače pridelke.

V razpredelnici razberi, koliko sadja so prodali v enem tednu.

S podatki, ki jih dobiš na grafikonu, odgovori na spodnja vprašanja.

25					X
24					X
23					X
22					X
21					X
20	X				X
19	X				X
18	X				X
17	X				X
16	X				X
15	X				X
14	X				X
13	X				X
12	X				X
11	X				X
10	X		X		X
9	X		X		X
8	X		X		X
7	X	X	X		X
6	X	X	X		X
5	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X
2	X	X	X		X
1	X	X	X	X	X
Kg/SADJE	JABOLKA	HRUŠKE	BRESKVE	GROZDJE	DRUGO SADJE

Kaj predstavlja grafikon? Napiši naslov.

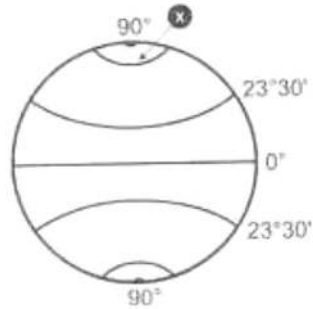
Katere informacije lahko razbereš?

ORIENTACIJA S STOPINJSKO MREŽO

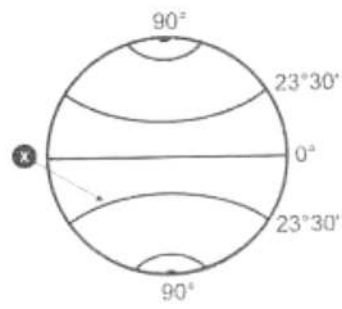
Na vsaki izmed spodnjih štirih slik je s križcem označen pomemben vzporednik.

Dopiši, kako se imenuje.

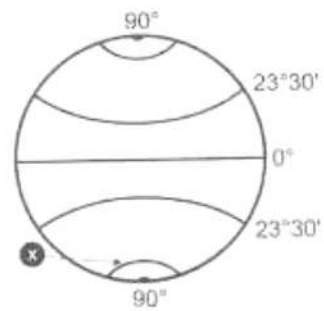
A

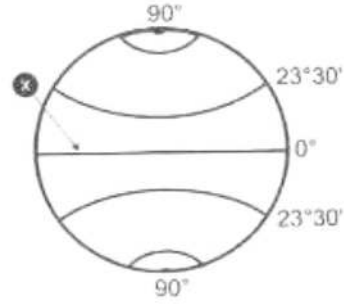
B

C

D

POLITIČNA UREDITEV ITALIJE

Dopolni povedi.

Voditelj italijanske republike je _____

Predsednika republike izvoli _____

Parlament je pristojen za _____

Ministri in predsednik vlade sestavljajo _____

Vlada izvaja _____

Da se zakoni spoštujejo, poskrbi _____

Italijanska republika je razdeljena na _____

Rim je prestolnica _____

Sedež osrednjih organov oblasti je v _____

Poišči v slovarju pomen naslednjih besed:

država: _____

narod: _____

dežela: _____

Odgovori.

Koliko držav je v Evropi?

Če pravilno premešaš mastno tiskane črke, dobiš upravne enote države Italije. Rešitve vnesi na prazne črtice. Kaj lahko vpišeš na neprekinjeno črto?

BOČINA Več naselij skupaj _____

POJIKRANA Več sosednjih skupaj _____

LEŽADE Več sosednjih skupaj _____

Predstavi svojo občino (značilnosti, kulturne znamenitosti, ustanove, muzeji ...).

Kaj veš o pokrajini, v kateri živiš?

Kje stoji občinska palača v tvoji občini?

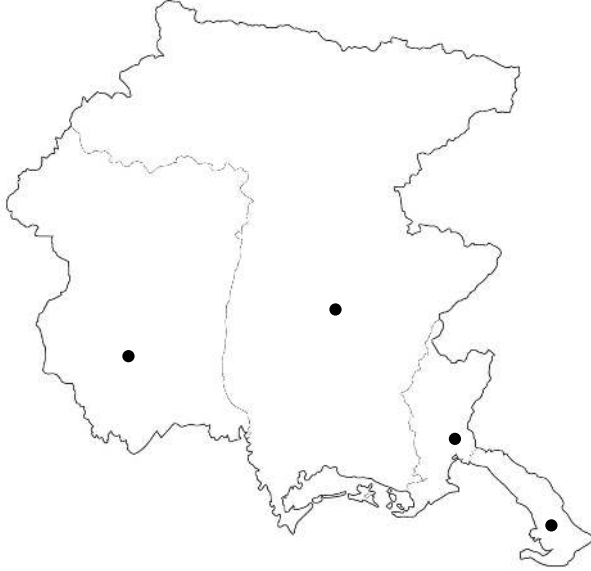
Župan tvoje občine je _____.

Premešaj črke tako, da dobiš pravilno ime vsake pokrajine v naši deželi.

1. ŠKRŽATA POKRAJINA -----
2. RIGOŠKA POKRAJINA -----
3. DEVIMSKA POKRAJINA -----
4. RODENPONSKA POKRAJINA -----

Na zemljevidu vpiši ime vsake pokrajine na ustrezno mesto.

Kaj lahko ugotoviš?

V učbeniku si natančno oglej zemljevid politične Italije in dopolni razpredelnico.

DEŽELA	GLAVNO MESTO
FURLANIJA JULIJSKA KRAJINA/ FRIULI VENEZIA GIULIA	TRST/TRIESTE

Reši vaje s pomočjo političnega zemljevida in zemljevida, na katerem je Italija razdeljena na severni, srednji in južni del.

Naštej dežele severne Italije in jih pobarvaj z zeleno barvo.

Naštej dežele južne Italije in jih pobarvaj z rumeno barvo.

K južni Italiji spadata tudi oba največja otoka v Italiji. Katera? _____

Katera dežela v srednji Italiji nima stika z morjem? _____

V kateri deželi je glavno mesto Italije? _____

S katerim znakom so označena glavna mesta dežel? _____

Kako je označeno glavno mesto Italije? _____

Kateri sta samostojni državi na Apeninskem polotoku? _____

Označi ju na nemem zemljevidu.

Dopolni naslednje povedi.

Južno od Piemonta se ob morju razteza

Med Lombardijo in Benečijo se proti severu širi

Na severu med gorami je najmanjša italijanska dežela

Obmorska dežela, ki meji z Abruci, Lacijem, Umbrijo,
Toskano in Emilijo – Romanjo, je

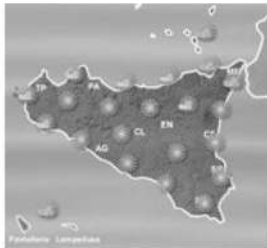
Majhna dežela med Apulijo, Kampanijo, Lacijem in Abruci je

..... je polotok. Oblivajo jo Jonsko, Sredozemsko
in Tirensko morje.

..... je največji italijanski otok.

ITALIJA – VREMENSKA SLIKA PO DEŽELAH

Opiši vremensko sliko.

Nariši vremensko sliko pa sledečih navodilih:

Tridentinsko Gornje Poadižje - sneži, – 5°

Ligurija dež – 0°

Furlanija Julijska krajina - burja – 0°

Veneto, Emilija-Romanja - megla – 1°

Toskana, Umbrija, Abruci, Molize - oblačno – 7°

Dežele Južne Italije - oblačno, dež – 10°

Sicilija, Sardinija - sončno – 15°

GOSTOTA PREBIVALSTVA V ITALIJI

Natančno preberi tabelo. Ugotovil boš gostoto prebivalstva na vsak km².

V nemi karti boš pobarval:

z rumeno barvo dežele, ki imajo **manj kot 99 prebivalcev na km²**;

z oranžno barvo dežele, ki imajo **od 99 do 299 preb. na km²**;

z rdečo barvo dežele, ki imajo **več kot 300 preb. na km²**.

DOLINA AOSTE	38	UMBRIJA	102
PIEMONT	170	LACIJ	345
LIGURIJA	294	ABRUCI	120
LOMBARDIJA	394	MOLIZE	73
TRIDENTINSKO G.P.	72	KAMPANIJA	426
VENETO	256	KALABRIJA	133
FURLANIJA J. K.	153	BAZILIKATA	60
EMILIJA ROMANJA	188	APULJA	210
TOSKANA	156	SICILIJA	195
MARKE	157	SARDINJA	68

PREVERJANJE

Napiši imena dežel.

Dopolni povedi.

Dežela _ _ _ _ _ leži med hribi in Ligurskim morjem.

Ob Tirenskem morju so sledeče dežele: _ _ _ _ _

Jonsko morje obliva _ _ _ _ _

Na Jadransko morje mejijo sledeče dežele: _ _ _ _ _

Dežele, ki nimajo dostopa do morja so: _ _ _ _ _

Premetanka: Poišči italijanska imena avtonomnih dežel in jih pobarvaj.

T	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
A	R	V	A	B	C	Č	D	E	Ž	Z	V	U	T	Š	S	R
B	H	E	F	Č	Z	Ž	P	R	Č	S	Š	T	U	I	Ž	V
C	I	Z	N	D	V	A	O	S	D	V	Z	Ž	A	J	A	A
Č	J	Ž	G	T	U	B	N	Š	E	B	G	M	N	K	B	L
D	K	A	B	C	I	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	M	L
S	L	C	H	Ž	Z	N	V	U	T	Š	S	R	P	O	N	E
E	A	B	I	E	T	A	O	T	G	C	H	O	P	L	C	D'
F	M	R	J	F	U	R	L	A	N	I	J	A	R	M	Č	A
G	N	A	D	F	Š	B	J	U	L	I	J	S	K	A	D	O
A	O	Ž	K	E	S	C	M	U	H	T	I	T	V	N	E	S
I	P	Z	L	G	G	Č	L	V	I	Č	O	S	Z	O	F	T
L	R	V	M	H	R	N	K	Z	J	K	R	A	J	I	N	A
I	S	U	N	I	P	D	A	Ž	K	D	J	Š	D	P	G	ž
C	Š	T	O	J	O	E	J	A	L	E	K	T	Ž	I	H	V
I	T	Š	P	K	N	F	I	B	M	F	L	U	A	R	G	U
S	U	S	R	L	M	G	H	C	N	O	P	R	S	Š	T	E

SLOVENSKA MANJŠINA

Na ozemlju Furlanije - Julijske krajine ohranjamo Slovenci tudi z različnimi prireditvami svoje bogato kulturno izročilo, lepe slovenske navade in običaje.

Ali veš, v kateri pokrajini si lahko ogledamo spodaj navedene prireditve?

Kraška ohcet -----

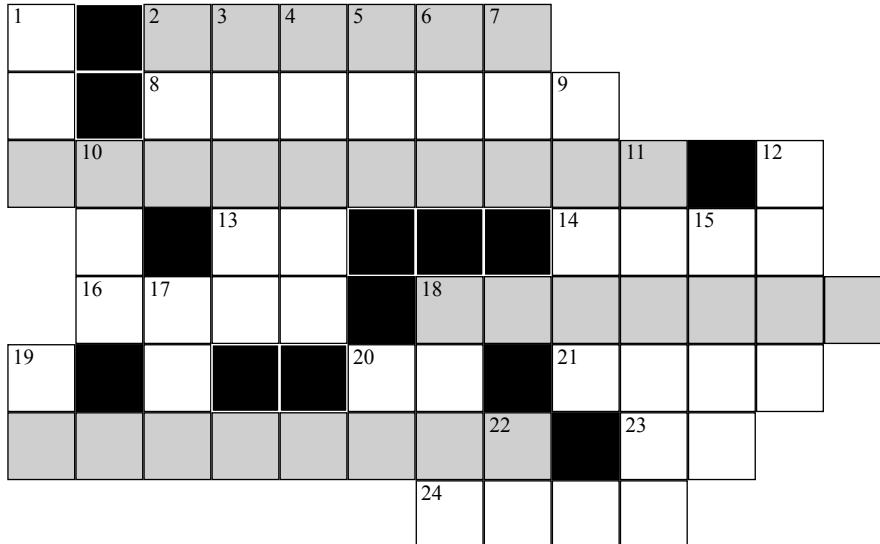
Dan emigranta -----

Cecilijanka -----

Kateri ljudski običaj je ohranjen v tvojem kraju? Opiši ga.

Če pravilno rešiš križanko, ti besede v vodoravnih označenih vrstah povedo, kako imenujemo:

1. temeljni zakon države;
2. list, v katerem se objavljajo sprejeti predpisi (dve besedi);
3. kar je v skladu s človekovimi in družbenimi predpisi o določenih vrednotah;
4. dokument, pogodba o medsebojnem sodelovanju, dogovor.

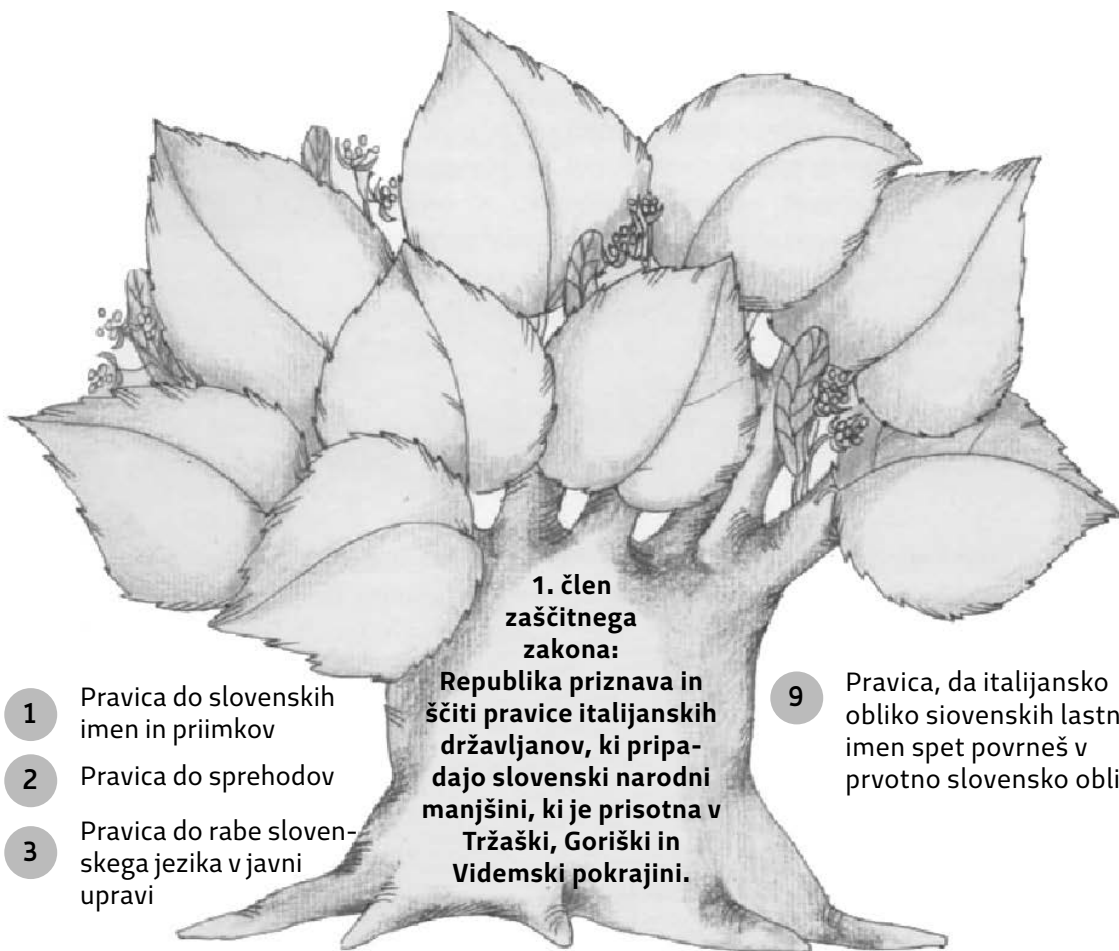
Vodoravno: 8: pritoževati se nad težavami; 13: vzklik; 14: košato (slovensko) drevo; 16: moško ime; 20: ozek konec otoka ali polotoka; 21: zmleto žito; 23: šesta nota; 24: čudno bitje, ki naj bi živelo na Himalaji.

Navpično: 1: velika avstralska ptica; 2: pasja hišica; 3: sad; 4: bodeči izrastki pri rastlinah; 5: ljubkovalno žensko ime; 6: pojav na vodi; 7: atek, očka; 9: muslimanska vera; 10: sovražnica železa; 11: park v Ljubljani; 12: vodna ptica; 15: končno ločilo; 17: prvi del besedne zloženke, ki pomeni "nov"; 18: mesto na Štajerskem v Sloveniji, znano po kurentih; 19: osa brez a; 20: osemnajsta in štiriindvajseta črka slovenske abecede; 22: osebni zaimek.

ZAŠČITNI ZAKON

Vnesi v lipove liste številke tistih besedil, ki spadajo v določila zaščitnega zakona.

**1. člen
zaščitnega
zakona:**

**Republika priznava in
ščiti pravice italijanskih
državljanov, ki pripa-
dajo slovenski narodni
manjšini, ki je prisotna v
Tržaški, Goriški in
Videmski pokrajini.**

1 Pravica do slovenskih imen in priimkov

2 Pravica do sprehodov

3 Pravica do rabe slovenskega jezika v javni upravi

4 Pravica do pisanja pisem

5 Pravica do rabe slovenskega jezika v izvoljenih telesih

6 Pravica do napisov in tabel v slovenskem jeziku

7 Pravica do denarnih sredstev za delovanje kulturnih, športnih, izobraževalnih, znanstvenih ... aktivnosti

8 Pravica do dvojezičnih šol v Videmski pokrajini

9 Pravica, da italijansko obliko slovenskih lastnih imen spet povrneš v prvotno slovensko obliko

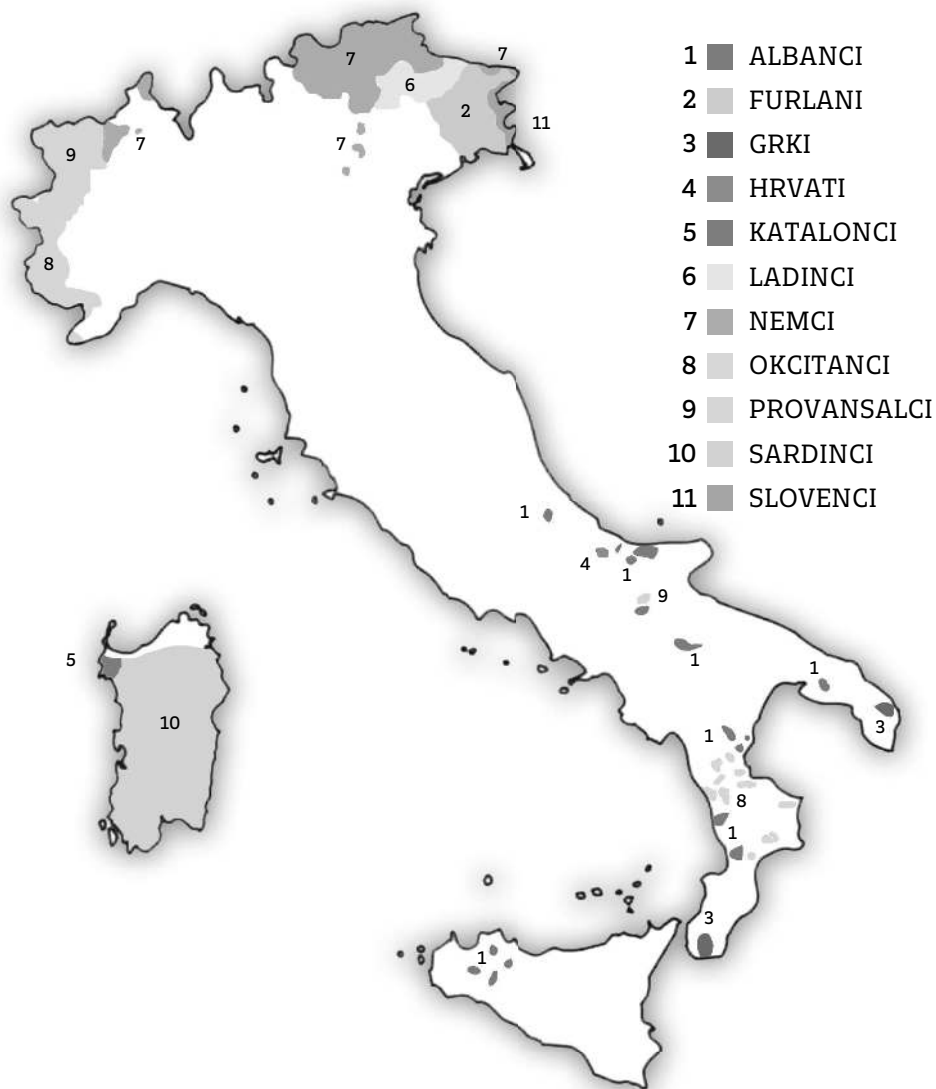
10 Pravica do branja knjig

11 Pravica do šol s slovenskim učnim jezikom

12 Pravica do zaščite zgodovinske in umetniške dediščine

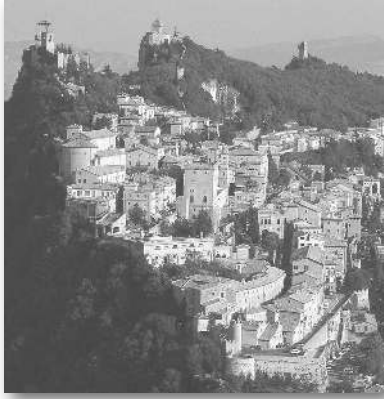
NARODNOSTNE MANJŠINE V ITALIJI

1. Na zemljevidu si lahko ogledaš, katere druge jezikovne skupine živijo v naši državi.
 2. Pozorno preberi spodnje besedilo, nato pa z rdečo barvo označi kvadratek pred izjavo, ki ustreza tvojemu mnenju.
- Manjšina ima v državi večje dolžnosti.
 - Vsakdo naj ima enake dolžnosti in pravice ne glede na to, če pripada manjšini ali večini.
 - Večina ima večje dolžnosti in večje pravice.

DRŽAVI V DRŽAVI

Dobro si oglej slike in na prazno črto napiši ime državice.

VENETO – IZLET V BENETKE

Benetke so eno izmed najbolj slikovitih mest Italije.

Poveži povedi in jih prepisi. Dobil/a boš zanimiv opis, ki ti bo lahko služil kot vodnik pri ogledu mesta.

Dejavnosti:

Glavno mesto Veneta

Benetke so nastale v petem stoletju, ko so prebivalci Ogleja

To je svetovno znano mesto

Čez središče mesta se vije veliki kanal ali

Hiše stojijo na

Po mestu ne vozijo cestna vozila, temveč

Romantično beneško plovilo je

Osrednji trg v mestu je

Na Trgu sv. Marka je

V Benetkah je bazilika

Most Rialto je najstarejši most

Nasproti Doževe palače so bili nekoč

Most, ki pelje iz Doževe palače v nekdanje zapore je

Najvišja stavba v mestu je

Kanali v mestu nadomeščajo

Burano je poznan po čipkarstvu in je eden od

V Muranu si lahko ogledamo

Beneško laguno in Benetke večkrat poplavlja

Mesto zaznamuje pust ali

Slavni mož, ki je živel v Benetkah, se imenuje

zbežali pred barbarskimi plemeni Vizigotov.

so Benetke.

Canal Grande.

lesenih kolih v morju.

plovila.

kanalov, otokov, trgov.

gondola.

Trg sv. Marka.

Doževa palača.

zapori.

Sv. Marka.

Most Vzdihljajev ali Ponte dei Sospiri.

ulice.

Campanile.

visoka voda.

Carnevale Veneziano.

steklopihaštvo.

v beneški laguni.

otokov.

Marko Polo.

TRIDENTINSKO – GORNJE POADIŽJE

Dejavnosti:

Na zemljevidu si oglej, kje se dvigajo navedene gore, nato v nemi zemljevid vstavi odgovarjajoče številke.

Marmolada 1

Gruppo di Sella 2

Vetta d'Italia/Glockenkarkopf 3

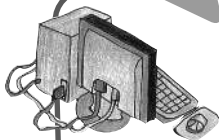
Gran Pilastro/Hochfeiler 4

Ortles/Ortler 5

Cevedale 6

Cima Tosa 7

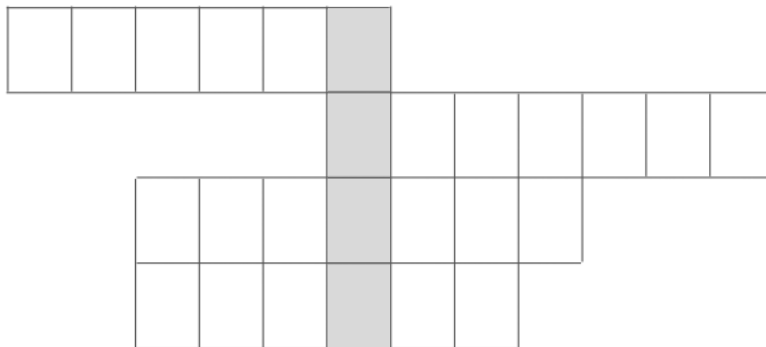
Cima d'Asta 8

MEDPREDMETNA POVEZAVA

ITJ: Risolvi il cruciverba.

1. E' la terza lingua parlata nel Alto Adige.
2. E' capoluogo di provincia.
3. In tedesco si chiama Bozen.
4. E' una risorsa economica che richiama tanti vacanzieri.

Nella colonna evidenziata di colore grigio puoi leggere il nome dato alla mummia del Similaun.

Ricerca notizie su questo argomento.

www.bolzano.net/oetzi-museo-archeologico.htm

www.torinoscienza.it/.../tzi_dai_ghiacci_del_similaun_a_torino_1473

Rekonstrukcija

Dolomiti

Meja na Brenerju

Tiers-Rosengaten

Odgovori na sledeča vprašanja

Katere dejavnosti omogoča gozdno bogastvo?

Katere živali gojijo v gorskem svetu?

Zakaj je v tej deželi veliko hidroelektrarn?

Katere poljske pridelke pridelujejo v tej deželi?

Zakaj je v tej deželi mnogo hotelov in turističnih sob?

Ali veš, kateri so učni jeziki v šolah v Bocnu?

Kaj pomeni dežela s posebnim statutom?

LOMBARDIJA

Ozemlje Lombardije je **nižinsko 47 %**, **gorato 41 %** in **gričevnato 12 %**. S pomočjo teh podatkov izdelaj grafikon.

Poglej si fizični zemljevid Lombardije, nato pobarvaj nemo karto. Uporabi temno rjavo barvo za Alpe, rumeno za predalpe, zeleno za nižavje, modro za vodovje (reke, jezera).

Označi najvišje vrhove.

Imenuj največje reke in jezera.

Vpiši v nemo karto imena pokrajin.

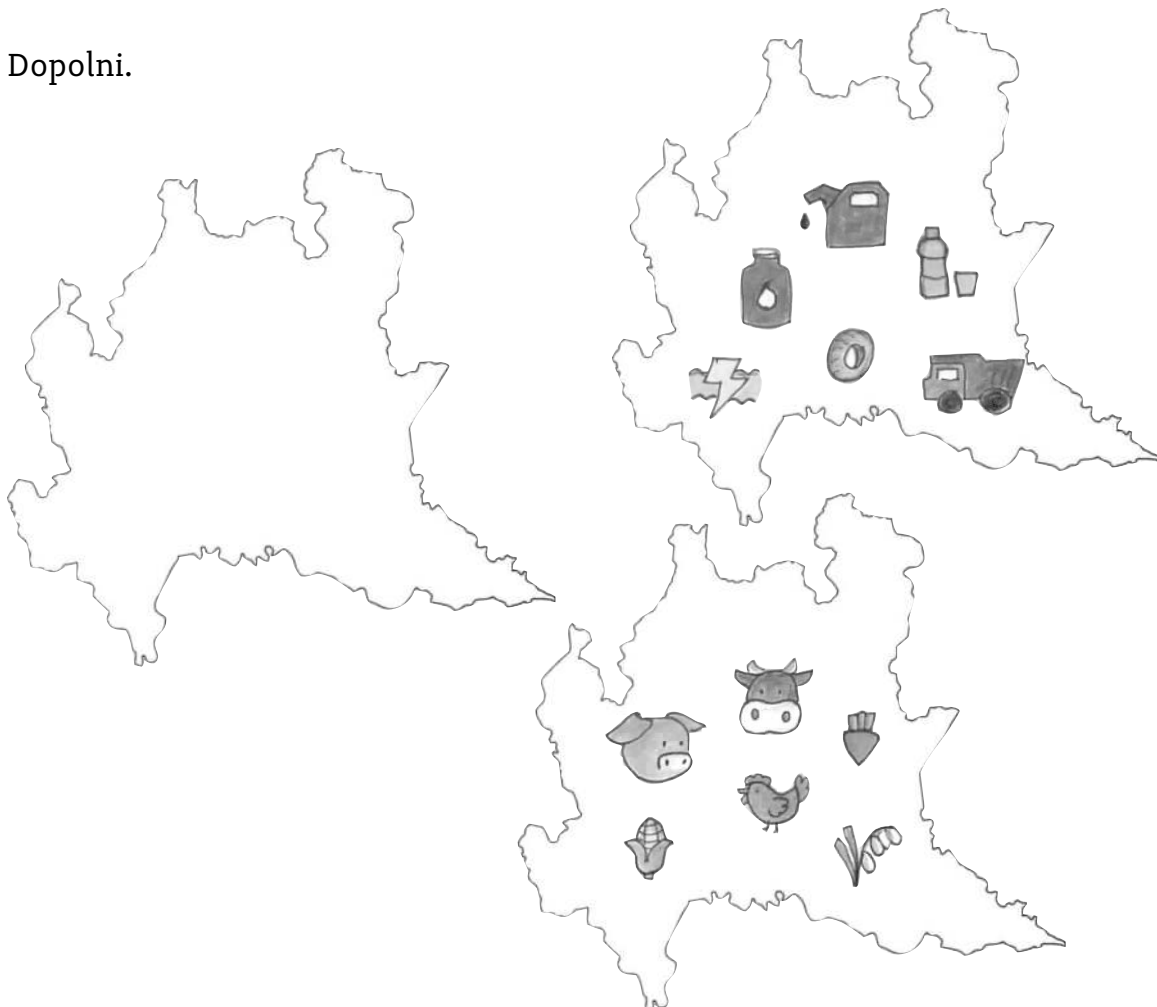
Dopolni.

V Predalpskem svetu gojijo _____, ob jezerih uspevajo tudi oljke.

V nižini rastejo _____.

Ker dobro uspeva tudi krma, redijo _____.

Dopolni.

Odgovori na vprašanja:

Katera ravnina se razteza v Lombardiji?

Katere gorske verige se dvigajo na severu Lombardije?

Kje so predalpe?

Naštevaj največja jezera.

Kateri pritoki reke Pad tečejo po Lombardiji?

Katero je glavno mesto dežele?

Katere pokrajine ležijo v osrčju dežele, v predalpskem pasu?

Podčrtaj pravilno besedo in prepisi povedi.

V nižini reke Pad je celinsko / alpsko podnebje.

Ob jezerih je mrzlo / milo vreme.

V Alpah je gorsko / sredozemsko podnebje.

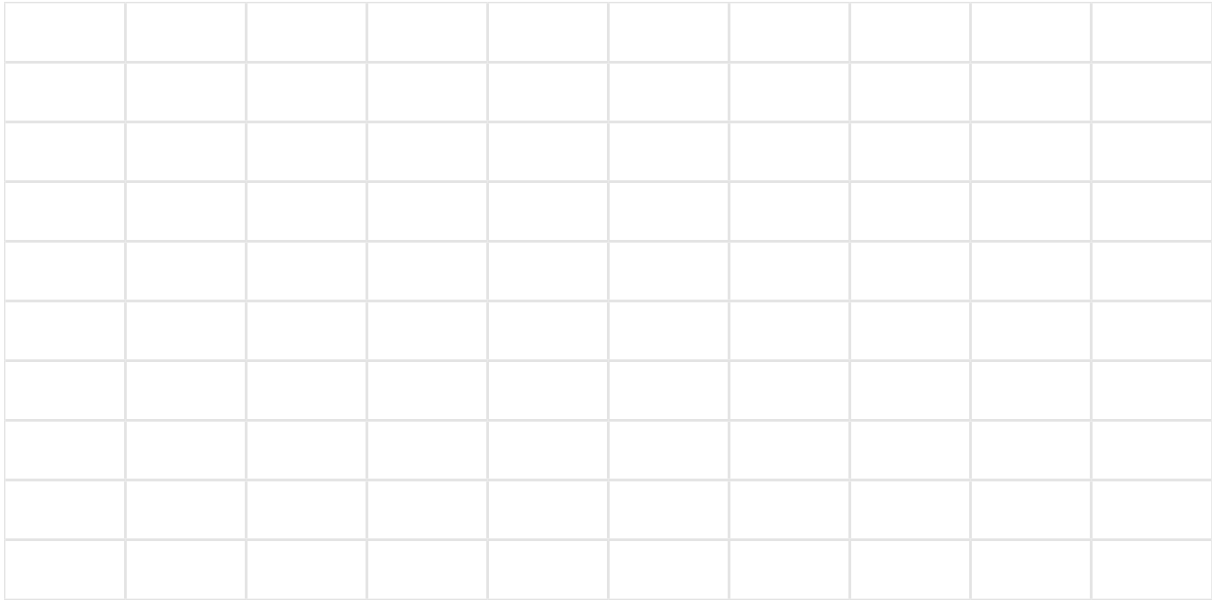
KVIZ

S pomočjo zemljevida določi lego mesta, nato tekmuje s sošolci v znanju.

- A. Milan je glavno mesto Lombardije.
 - B. Milan leži med visokimi gorami.
 - C. V središču Milana je ledenik.
- A. Milan je vas.
 - B. Milan je drugo največje mesto v Italiji.
 - C. V Milanu ni ulic.
- A. V mestu so hiše na morju, zato se prevažajo s plovili.
 - B. V mestu ni javnih prevozih sredstev.
 - C. V mestu je podzemna železnica.
- A. Zaradi onesnaževanja mesta in vlage je večkrat megla.
 - B. V jedru mesta dihaš čist gorski zrak.
 - C. Poleti se prebivalci lahko sončijo na morski plaži v predmestju.
- A. Milan je središče italijanskega gospodarstva.
 - B. V Milanu so velike ladjedelnice.
 - C. V Milanu je veliko brezposelnih ljudi.
- A. V Milanu je Miramarski grad.
 - B. V Milanu je operno gledališča La Scala.
 - C. Ulice so ozke in nezanimive.
- A. V središču mesta si lahko ogledaš Vatikan.
 - B. Mesto zaznamuje slavni Duomo.
 - C. V mestu ni trgovin.
- A. Mesto zaznamujejo šport, moda in umetnost.
 - B. Mesto zaznamuje lepa narava.
 - C. Mesto zaznamujejo obširni gozdovi.

PIEMONT

Izdelaj grafikon s sledečimi podatki. V grafikonu uporabi barve iz legende.

Legenda:

rjava barva gorski svet 43%

rumena barva gričevnati svet 30%

zeleno barva nižinski svet 27%

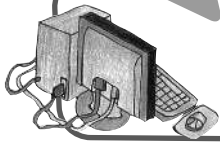
Ob zemljevidu dežele Piemont napiši meje.

Na severu

Na vzhodu

Na jugu

Na zahodu

MEDPREDMETNA POVEZAVA

ITI: Leggi e rispondi alle domande

GRISSINI? MA CHE BELLA IDEA

Il Duca Vittorio Amedeo II cresceva gracile e malaticcio. Era un bambino intelligente e vivace, ma nessun cibo riusciva a renderlo forte e robusto.

Finalmente, quando il piccolo duca aveva nove anni, al medico di corte venne un'idea: - È colpa della mollica del pane! La crosta è sempre ben cotta, ma il fuoco del forno non riesce a distruggere tutti i batteri contenuti nella mollica. È sicuramente uno di loro a impedire a Vittorio Amedeo di irrobustirsi!

Il medico provò a far togliere tutta la mollica dal pane destinato al ragazzino ma, togliendola proprio tutta, restava solo qualche pezzetto di crosta spezzettato e poco invitante: non era certo un cibo da duca!

Il medico decise allora di chiedere aiuto al fornaio del suo paese e partì per Lanzo.
- Antonio, siete capace di prepararmi un pane senza mollica?

Il fornaio guardò il pane che stava cuocendo nel forno (la gherse, una forma di pane lunga e stretta, destinata a essere portata dai pastori sugli alpeggi) ed ebbe un'idea ...

Prese l'impasto per fare il pane e lo modellò in lunghe strisce sottili, che mise poi a cuocere insieme alle gherse.

Quando estrasse dal forno i bastoncini di pane, larghi mezzo pollice e lunghi due spanne, vide con soddisfazione che non avevano nemmeno un pizzico di mollica.

- Ecco qua, delle piccole gherse senza mollica ... Potremmo chiamarle ghersin!

A Vittorio Amedeo i ghersin piacquero tantissimo e grazie a loro crebbe in poco tempo in forza e salute.

La storia ci racconta che Vittorio Amedeo II diventò poi il primo sovrano del Regno di Savoia.

Ogni volta che andava nella sua residenza di Venaria Reale, vicino a Torino, portava sempre sul suo cavallo una cesta di grissini e c'è chi dice che ancora oggi il suo fantasma si aggira per le stanze del castello con un grissino in mano.

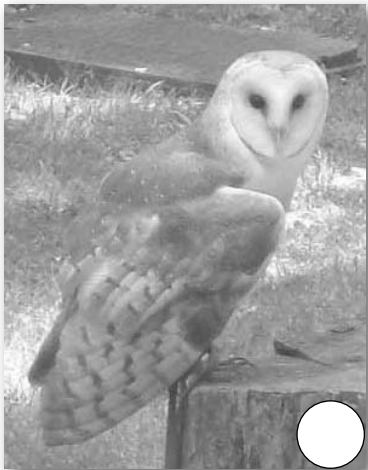
Rispondi.

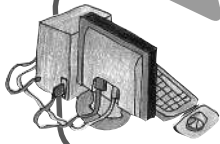
1. Qual era il problema di salute del Duca Vittorio Amedeo?
2. A chi si rivolse il suo medico per risolvere il problema?
Con l'aiuto di chi ci riuscì?
3. Da quale termine dialettale deriva il nome grissino e da chi fu inventato?

DOLINA AOSTE

Poišči na zemljevidu, kje je ledenik **Rutor**.

V prazne krogce napiši številko ustrezne živali: 1 kozorog, 2 gams, 3 svizec, 4 velika podlasica, 5 lisica, 6 orel, 7 kragulj, 8 sokol, 9 veverica, 10 čuk, 11 sova, 12 žolna.

MEDPREDMETNA POVEZAVA: ITALIJANŠČINA

Fenomeni naturali e caratteristiche del territorio - Leggi

(Iz knjige: Leggende dalle regioni d'Italia di Elio Giaccone – edizioni Gaia)

IL GHIACCIAIO DEL RUTOR

Molto, molto tempo fa il ghiacciaio del Rutor era una distesa di prati verdeggianti su cui pascolavano le mucche di un ricco valdostano.

Numerosi pastori mungevano le mucche e producevano burro e fontina in grande quantità, rendendo così il proprietario del pascolo ogni giorno più ricco.

Un giorno un mendicante bussò alla sua porta: - Siate generoso e datemi un po' di latte, vi prego. Ne avete così tanto ...

Proprio in quel momento l'uomo, aiutato dai suoi servi, stava riempiendo un grosso calderone di latte, per trasformarlo in formaggio.

- Piuttosto di dartene una scodella, lo rovescio tutto sul prato!

Detto questo, ordinò agli sbalorditi servi di rovesciare il calderone sull'erba e scoppiò in una risata: - Vattene, pezzente, togliti dai piedi!

Il mendicante guardò il latte che si spargeva tra l'erba e disse: - Visto che i prati di questo alpeggio sono diventati bianchi, bianchi resteranno, per sempre!

Come il mendicante si fu allontanato, iniziò a nevicare. Nessuno aveva mai visto tanta neve così da quelle parti, tanto meno in estate!

Nevicò per giorni e giorni e smise solo quando tutto fu coperto da una spessa coltre bianca, che un vento gelido trasformò subito in ghiaccio.

Nacque così il ghiacciaio del Rutor che ancora oggi tutti possono ammirare dalla conca in cui si trova Aosta.

In quale gruppo delle Alpi si trova il ghiacciaio del Rutor?

Munisciti di un atlante, cerca sulla carta e rispondi.

S pomočjo zemljevida določi lego dežel Dolina Aoste in Veneto.

Dopolni razpredelnico.

DEŽELE	DOLINA AOSTE	VENETO
LEGA		
PODNEBJE		
MESTA		
JEZIK		
GOSPODARSTVO		
ZNAČILNOSTI		

LIGURIJA

Dopolni povedi s sledečimi izrazi: Cinque Terre, Ligurskem morju, pristanišča, Genova, zgrajenih terasah, milo podnebje, turizem.

Ligurija zavzema ozek pas ozemlja ob _____.

Zaradi vpliva morja ima Ligurija _____. Največje pristanišče in največje mesto te dežele je _____.

Na _____ ligurski kmetje gojijo predvsem cvetice in oljko. V Liguriji so štiri _____ za štiri glavna mesta: Imperia, Savona, Genova, La Spezia. V obmorskih krajih je zelo razvit _____. _____ so dobile ime po petih slikovitih vasicah vzdolž ligurske obale.

Poveži ime kraja z opisom in s fotografijo.

Ko pridemo v glavno mesto, nas pozdravi svetilnik Lanterna.

V okolici tega mesta lahko občudujemo čudovite nasade oljk in cvetja. Od pomladi do pozne jeseni se sončimo na peščenih plažah. Lahko se popeljemo čez mejo do Montecarla.

Na vzhodni obali se dviga na griču ekskluzivna obmorska vas. Omenjeni grič je zavarovan kot nacionalni park.

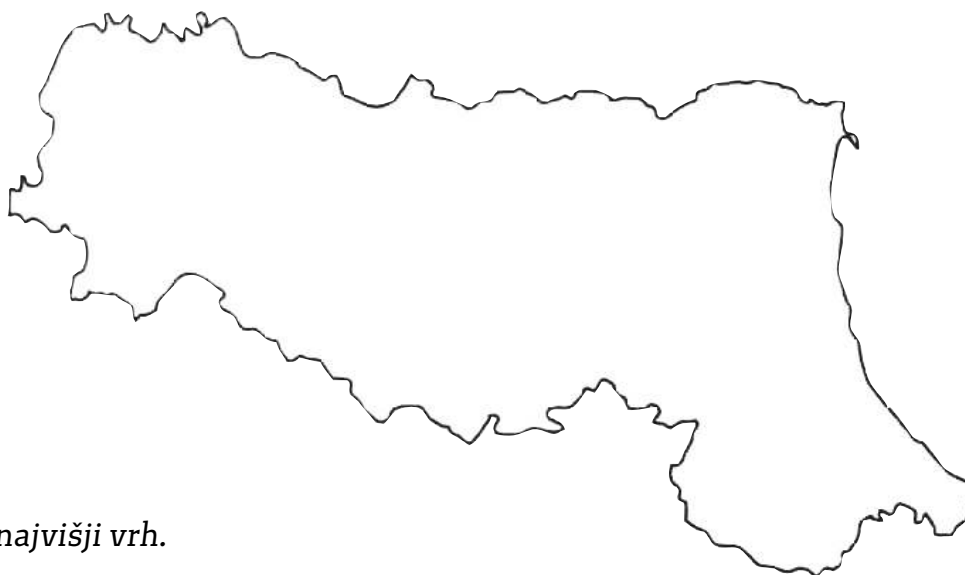
Z ladjico so lahko ogledamo idilične vasice. Očarajo nas prepadne stene z bujno mediteransko vegetacijo. Ta kraj je pod zaščito Unesca.

EMILIJA – ROMANJA

Na nemem zemljevidu Italije pobarvaj deželo Emilija - Romanja.

Ugotovi, kje se dvigajo Apenini, in ustrezno pobarvaj nemo karto.

Označi najvišji vrh.

Poišči desne pritoke reke Pad in jih imenuj.

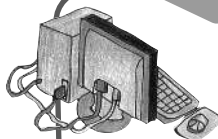
Označi reko Reno.

Na zemljevid napiši, kje so Valli di Comacchio. Pobarvaj Jadransko morje in Padsko nižavje.

S pomočjo zemljevida imenuj meje dežele.

Dobro si oglej tematska zemljevida in sestavi legendo.

LEGENDA:

MEDPREDMETNA POVEZAVA

ZGO: Raziskuj o Raveni v času rimskega imperija.

ITJ: Fai una ricerca su internet.

Scoprirai molte cose interessanti sulle città dell'Emilia-Romagna.

Scrivi un itinerario di viaggio.

Non ti dimenticare della Repubblica di San Marino.

Dopolni povedi s pravilno trditvijo.

Emilija-Romanja leži med visokimi gorami in nima dostopa do morja.
med reko Pad, Apenini in Jadranskim morjem.
sredi Jonskega morja, ker je otok.

Njeno ozemlje je v celoti gorato.
sama obširna ravnina.
na jugu gorato, na severu, ob reki Pad pa se širi ravnina.

Dežela ima celo leto vroče in suho podnebje.
zmerno podnebje: mrzle zime, s pogosto meglo,
poletja vroča.
sredozemsko podnebje.

Dopolni povedi s sledečimi izrazi:

kmetijstvo, žita, sladkorna pesa, govedo, prašiči, prehrambena industrija,
prometno, turizem.

Emilija-Romanja ima dobro razvito _____

Na poljih pridelujejo predvsem _____ in _____

Zelo pomembna je živinoreja. Redijo _____ in _____

V deželi se je razvila cvetoča _____

Industrija ter učinkovito _____ omrežje so omogočili razvoj trgovine.

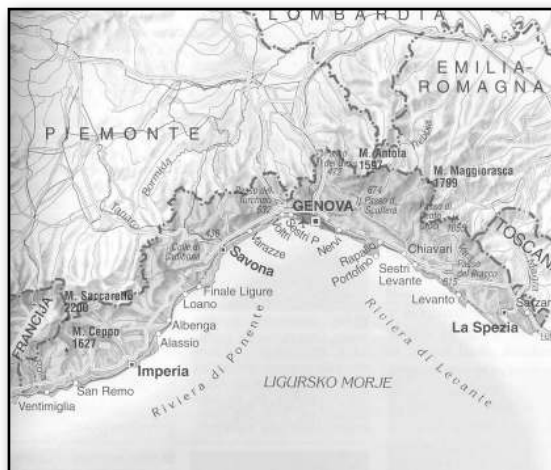
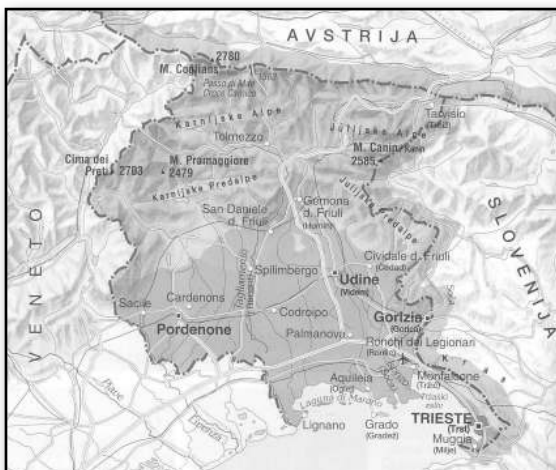
Pomemben je tudi _____.

PREVERJANJE

SEVERNE ITALIJE

1. Primerjava dveh dežel: Furlanija Julijska krajina in Ligurija.

	FURLANIJA J. K.	LIGURIJA
MEJE		
GLAVNO MESTO		
DRUGE POKRAJINE		
GOROVJA		
REKE		
JEZERA		
NIŽINE		
KMETIJSTVO		
TURIZEM		
GOSPODARSTVO		

2. Skrivnostna dežela – opis. Izberi deželo severne Italije. Opiši jo tako, da jo bodo sošolci prepoznali.

3. Izberi deželo, ki jo boš raziskoval. O izbrani deželi poišči:

- slike,
- politične in fizične zemljevide,
- grb,
- načrte mest,
- značilno rastlinstvo in živalstvo,
- tematske karte,
- značilne jedi,
- značilne praznike in dogodke,
- športne in kulturne zanimivosti: nogometna ekipa, znani športniki, filmski igralci, pevci, velike zgodovinske osebnosti.

Podatke preslikaj ali prilepi in sestavi knjižico ali računalniški prikaz.

4. Označi pravilno trditev.

- Dolina Aoste je najbolj obljudena dežela v Italiji.
- V Dolini Aoste se dviga najvišja evropska gora Mont Blanc.

- Piemont vsako leto privabi veliko turistov na lepe peščene plaže.
- V Piemontu, pod goro Monviso, izvira reka Pad.

- Lombardija je majhna in revna dežela.
- V Lombardiji so dobro zastopana raznolika gospodarska področja.

- Veneto ima malo turistov, ker v tej deželi ni nič zanimivega.
- V Venetu je delta reke Pad z lagunami in mokrišči.

- Tridentinsko-Gornje Poadižje je pretežno gorata dežela.
- V Tridentinskem-Gornjem Poadižju je sredozemsko podnebje.

- Ligurija nima plaž.
- Ligurija ima štiri pristanišča, zato je pristaniška dejavnost lepo razvita.

TOSKANA

Označi pravilen odgovor:

- Toskana je dežela severne Italije.
 srednje Italije.
 južne Italije.
- Dežela je večinoma ravninska.
 gričevnata.
 gorata.
- Toskanska obala je zelo razčlenjena.
 nima otokov.
 ima nekaj otokov, ki sestavljajo Toskanski arhipelag.
- Najdaljša reka je Soča.
 Arno.
 Pad.

Dopolni.

MEJE: Ligurija, Umbrija, _____.

POKRAJINE: Firenze, Massa-Carrara, _____.

Prečrtaj vsiljivce.

- Maremma Padsko nižavje Arno Monte Rosa Apenini
Tilment Sicilija Elba Pisanino Valdarno Julijske Alpe

UMBRIJA

Na zemljevidu poišči Umbrijo in jo pobarvaj.
Označi meje.

Dopolni z naslednjimi besedami:

srednje, morja, gričevnato, rek, Tibera, Trazimensko, največje.

Umbrija je dežela _____ Italije.

Umbrija nima dostopa do _____.

Ozemlje je v glavnem _____.

Po Umbriji teče veliko _____.

Najdaljša reka je _____.

_____ jezero je _____ na polotoški Italiji.

Kaj pomeni hidroenergija? Obkroži pravilni odgovor.

Električna energija, ki jo pridobivamo iz vetra.

Električna energija, ki jo pridobivamo iz energije vodnega padca.

Električna energija, ki jo pridobivamo iz velikih zbiralnikov vode, izpostavljenih soncu.

Pobarvaj samo pravilne trditve o Trazimenskem jezeru.

Trazimensko jezero je na Siciliji.

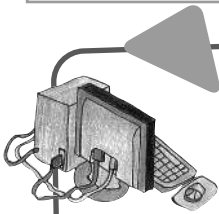
Trazimensko jezero je alpsko jezero.

Trazimensko jezero je plitvo in obširno.

Njegov pritok je Soča.

Ime je etruščanskega izvora.

Trazimensko jezero je največje jezero polotoške Italije.

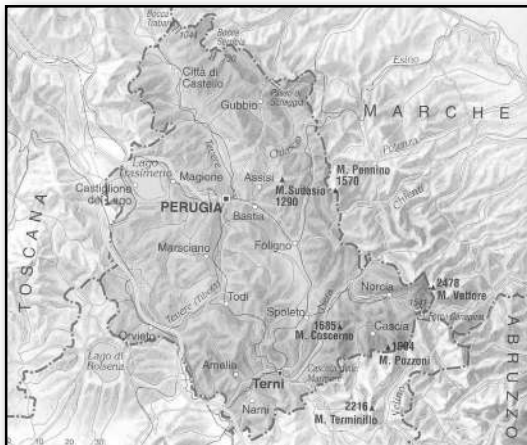
MEDPREDMETNA POVEZAVA: VEROUK

Življenje in delo svetega Frančiška.

Assisi

Primerjaj Umbrijo in Emilijo-Romanjo.

	UMBRIJA	EMILIJA-ROMANJA
MEJE		
GLAVNO MESTO		
DRUGE POKRAJINE		
GOROVJA		
REKE		
JEZERA		
NIŽINE		
KMETIJSTVO		
TURIZEM		
GOSPODARSTVO		

MARKE

Pobarvaj Marke in označi meje.

Dopolni povedi s sledečimi izrazi:
srednji Italiji, Jadranskem, gorata,
Sibilskem hribovju, ob obali, hudourniki,
Sredozemlja, Apeninih.

Marke ležijo v _____
ob _____ morju.

Dežela je _____

Najvišji vrh je m. Vettore v _____

Nekaj ravnine z glavno prometnico je _____

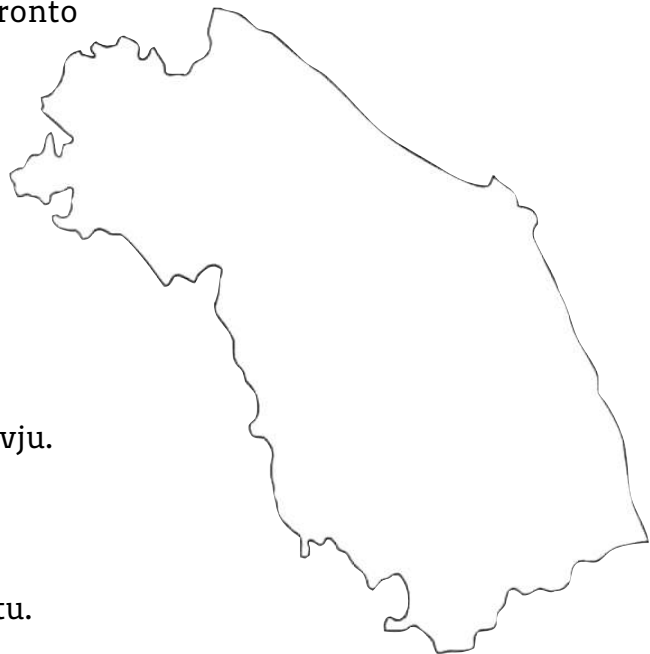
Reke so _____

Ob obali je sredozemsko podnebje zaradi vpliva _____

Gorsko podnebje s sneženimi zimami je v _____

Ob naštetih izrazih za gospodarstvo nariši legendo.

	Ribolov v San Benedettu del Tronto
	Ladjedelnice v bližini Ancone.
	Papir v Fabrianu.
	Harmonike v Castelfidardo.
	Pohištvo v okolici Pesara.
	Naravni park v Sibilskem gorovju.
	Turizem na Jadranski obali.
	Vinska trta v gričevnatem svetu.

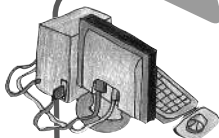
Legendo vstavi v nemi zemljevid.

ABRUCI

Vstavi v besedilo naslednje besede:

Narodni park / Apeninih / narodna parka / rastlinstvo / naravno / volk / gozdov / bukovih / rjavi medved / živalstvo.

_____ v Abrucih je bil ustanovljen leta 1923, ko so spoznali, da je treba _____ bogastvo na tej obsežni površini ščititi in varovati. Tukaj je veliko naravnih lepot ter bogato _____ in _____. Menijo, da je ta svet »zeleno srce Italije«. Narodni park v Abrucih je največji park v _____. Sredi gostih _____ in borovih _____ živijo zaščitene živalske vrste, kot sta _____ in _____. Med rastlinjem se skrivajo tudi jazbec, kuna, dihur. Nad parkom letajo orli. Pozneje sta nastala še _____ Maiella in Gran Sasso.

MEDPREDMETNA POVEZAVA

ITJ: Leggi il libro *Se arriva il terremoto* di Nicoletta Costa, Maria Loretta Giraldo - Giunti Progetti Educativi. Lavoro di gruppo: ricerca sul terremoto in Abruzzo.

LIK: Preberi navodila, ilustriraj in izdelaj lepak o navodilih v primeru potresa doma in v šoli.

- Skrij se pod posteljo ali pod mizo.
- Ne tekaj po stopnicah, ne uporablaj dvigala.
- Po končanem potresnem sunku zapusti dom.
- Če si v šoli, se postavi v kolono in upoštevaj navodila učitelja.
- Ne ustavljalj se blizu zgradb.
- Pojdi na varno mesto daleč od zgradbe in tam počakaj.

LACIJ

Primerjaj mesti Frosinone in Rim.

Preberi trditve in naredi križec pri tistem mestu, za katerega trditev velja.

Včasih velja za obe.

Pomagaj si z zemljevidom Lacija.

	RIM	FROSINONE
Je glavno mesto Italije.		
Ima veliko antičnih spomenikov.		
Zgrajeno je bilo na sedmih gričih ob reki Tiberi.		
Stoji sredi Ciociarie.		
Znano je iz časov Rimljanov.		
Nastalo je pred Rimom, zato ima zelo staro središče.		
Tu imajo sedež parlament, upravni organi in ministrstva.		
Je najbolj obljudeno in največje italijansko mesto.		
Ima zmerno podnebje.		
V predmestju snemajo filme.		
V njegovem središču je državica Vatikan.		
Ima tekstilno industrijo.		

Mesto Rim je obsegalo sedem gričev. V spodnjih okvirčkih prečrtaj vsiljivca.

	KVIRINAL	VIMINAL	PALATIN	
KAPITOL				AVENTIN
	ESKVILINIJ	CELIJ	KAPITAL	

Boginja Junona je bila: (Označi dve pravilni trditvi.)

- žena najvišjega boga Jupitra.
- varuhinja družine.
- boginja vojne.
- skrbela je za glasbenike in pesnike.

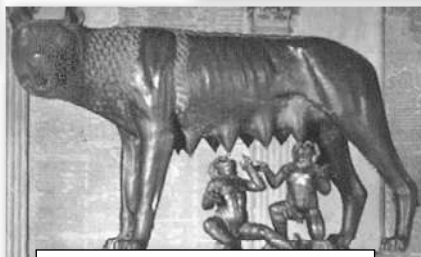
Ko so v Rimu vladali konzuli, so ustanovili:

- monarhijo cesarstvo republiko

Galci so bili barbarsko ljudstvo, ki so prišli iz Galije. Galija je današnja:

- Nemčija Rusija Francija

Poimenuj znamenitosti na slikah.

Dobro si oglej razglednice. Poveži jih z opisom.

**Kolosej, kjer so bili
nekoč gladiatorski boji**

**Vatikan –
kupola svetega Petra**

**Trg Navona,
vodnjak štirih rek**

**Trg piazza di Spagna
in cerkev
Santa Trinità dei Monti**

Sedež vlade

Fontana Trevi

PREVERJANJE

SREDNJE ITALIJE

1. Pobarvaj dežele srednje Italije in jih poimenuj.
2. Označi glavna mesta.
3. S pomočjo zemljevida določi največje nižavje, najvišje vrhove, najvažnejše reke, zalive in otoke.
4. Opiši eno deželo.

MOLIZE

Na zemljevidu ugotovi lego dežele Molize, nato odgovori na vprašanja.

Kdaj in kako je dežela nastala?

Kakšno lego ima?

Ali je obala členovita?

Kakšno je podnebje?

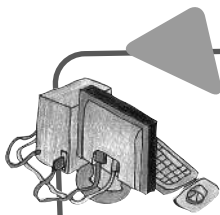
Na fizičnem zemljevidu poišči deželo in opiši relief.

Katere gospodarske dejavnosti so se razvile v zadnjih letih?

Kaj gojijo?

Katera dejavnost je zamrla?

Naštej pokrajine.

MEDPREDMETNA POVEZAVA: ITALIJANŠČINA

Leggi il testo "In viaggio con Valentina".

Fai la ricerca sui termini TRATTURO, TRANSUMANZA. Inserisci i dati nella griglia.

	CHE COS'E'?	A COSA SERVE?	COM'E' LA CONDIZIONE ATTUALE?
TRATTURO			
TRANSUMANZA			

Trai delle informazioni dal sito del Parco nazionale dei tratturi.

Parco nazionale dei tratturi

KAMPANIJA

Oglej si preglednico in izdelaj tematski zemljevid gostote prebivalstva v kampanijskih pokrajinah.

Neapelj	1.020.120 preb.
Salerno	142.458 preb.
Caserta	74.294 preb.
Benevento	63.367 preb.
Avellino	56.232 preb.

Oglej si število prebivalcev in pobarvaj pokrajine z označenimi barvami.

- (rdeče)** več kot 1.000.000 preb.
- (rumeno)** med 100.000 in 200.000 preb.
- (zeleno)** med 60.000 in 100.000 preb.
- (modro)** manj kot 60.000 preb.

Kaj si opazil?

Odgovori na vprašanja.

Kje leži dežela Kampanija?

Katero morje jo obliva?

Kje se dvigajo Apenini?

Kakšna je obala?

Katere so pokrajine in glavna mesta?

Katera mesta ležijo ob istoimenskih zalivih?

Katere gospodarske dejavnosti so razvite v neapeljski pokrajini?

Zakaj je Benevento pomembno cestno vozlišče?

Kaj je zanimivega v Caserti?

Katere povrtnine gojijo v ravninskem delu Kampanije?

Katera gospodarska dejavnost se je razvila zaradi naravnih, kulturnih in zgodovinskih lepote te dežele?

Predstavlja si, da se boš z družino preselil v Kampanijo in tam ostal eno leto. Predno odpotuješ, moraš poiskati sledeče informacije:

imena šol,

jasli za mlajšega bratca,

seznam splošnih zdravnikov in naslov bolnice,

naslove in urnike javnih uradov,

podatke o javnih prevoznih sredstvih,

športne objekte,

ponudbe kulturnih ustanov in turističnih objektov,

parke z igrali.

**Klikni na spletno stran www.Regione.Campania.it
Posvetuj se z učiteljem tehnologije.**

POTOVANJE V APULIJO

Tokrat bomo odkrivali zaklade Apulije. Potujemo z vlakom, avtobusom in letalom.

Najprej si ogledamo prestolnico **Bari**. Zanima nas bazilika sv. Nikolaja, ker je tukaj pokopan ta priljubljeni svetnik. Mi ga imenujemo **dobri Miklavž**, zato mu zapojemo pesem. Sprehodimo se po mestu ob srednjeveškem obzidju in si ogledamo mogočen grad. Avtobus nas nato zapelje do krone Apulije, to je trdnjave **Castel del Monte**, kjer se fotografiramo.

Naslednjega dne potujemo po polotoku **Salento**. Gremo do svetišča Santa Maria di Leuca, nato pristanemo v mestu **Lecce**. Očara nas posebna barva domačega marmorja, s katerim so pozidali palače, cerkve, vodnjake.

Avtobus nas po panoramski cesti pelje do **Otrantskih vrat**. To je preliv med Jonskim in Jadranskim morjem.

Popoldne obiščemo belo mesto **Ostuni**. Snežno bele hiše z obarvano kupolo cerkve Sv. Marije Magdalene se že od daleč vidijo sredi zelenih oljčnih nasadov. Naslednja turistična točka je **Alberobello** z značilnimi okroglimi hišicami s stožčastimi strehami, imenovanimi trulli. Tam se fotografiramo.

Sledi vožnja do **Castellana Grotte**, ki nas spominja na Postojnsko jamo. To je namreč čudovito podzemlje s kapniki, dvoranami in drugimi jamskimi pojavi. Povratek z letalom v Benetke, nato z vlakom domov.

Podčrtaj pravilne povedi.

Apulija je dežela v severni Italiji.

Apulija je dežela v južni Italij.

Apulijo oblivata dve morji, Jonsko in Jadransko.

Apulija ima kratko obalo.

V Apuliji so Alpe.

Apulija je večinoma nižinska dežela.

Apulija ima veliko padavin in bogato vodovje.

Apulija ima malo padavin in revno vodovje. Reke tečejo samo po severni pokrajini Foggia.

V Apuliji ne obdelujejo zemlje, ker je suša.

Apulija je kmetijsko najbogatejša dežela v južni Italiji.

V Apuliji so dobra smučišča.

V Apuliji so privlačne obale, jame in značilne hišice trulli.

Prestolnica je Bari

Prestolnica je Genova.

Murgia

Trulli

Otranto

BAZILIKATA

Poveži povedi.

Bazilikata leži _____ nižavje Metaponto.

Oblivata jo _____ v južni Italiji.

Ob Jonski obali je _____ hudourniki, imenovani fiumare.

V notranjosti so _____ Jonsko in Tirensko morje.

Reke so _____ prazgodovinskih hišah, imenovanih Sassi di Matera.

Pokrajini sta _____ Potenza in Matera.

Potenza je _____ Lukanijski Apenini.

Matera slovi po _____ redko naseljena.

Bazilikata je _____ kmetijstvo.

Glavna gospodarska dejavnost je _____ prestolnica.

KALABRIJA

Dokončaj poved s pravilnim podatkom.

- Kalabrija leži
- v severni Italiji.
 - v južni Italiji.
 - v srednji Italiji.
- Površje je
- predvsem hribovito.
 - predvsem ravninsko.
 - deloma hribovito.
- V Kalabriji je
- gorsko podnebje.
 - tropsko podnebje.
 - sredozemsko podnebje.
- Tekoče vode so
- hudourniki – fiumare.
 - dolge in široke.
 - vedno polne vode.
- Glavno mesto je
- Milano.
 - Crotone.
 - Catanzaro.
- Obala je
- zelo razčlenjena.
 - ravna in peščena.
 - strma in ima nekaj večjih zalivov.
- Turiste privabljajo
- smučišča v Alpah.
 - nebotičniki v velikih mestih.
 - lepe plaže, neokrnjena narava in zgodovinske posebnosti.

SICILIJA

Napiši vprašanja za naslednje povedi.

----- ?

Sicilija je največji otok v Sredozemskem morju.

----- ?

Je večinoma gričevnata dežela.

----- ?

Najvišja gora je delujoči vulkan Etna, ki presega tri tisoč metrov.

----- ?

Siciliji pripadajo Eolski otoki, Egadski otoki, Ustica in Pantelleria.

----- ?

Podnebje na Siciliji je tipično sredozemsko.

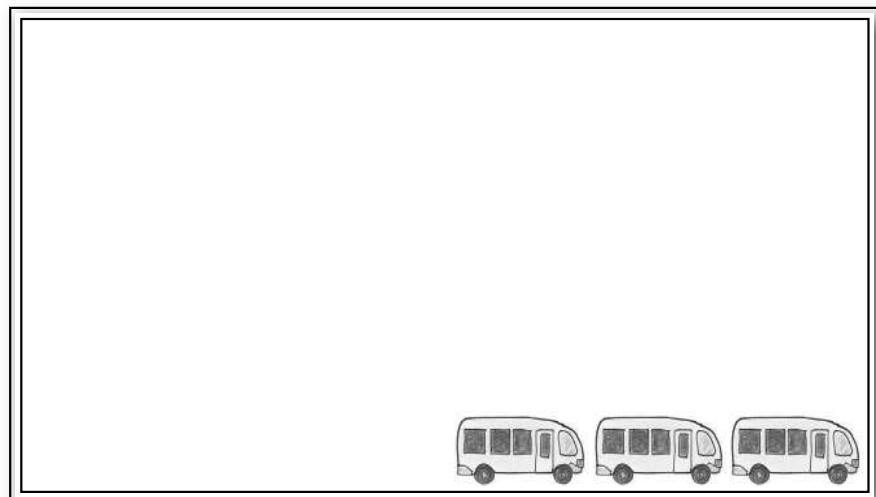
----- ?

Glavno mesto je Palermo.

----- ?

Sicilijo obkrožajo Tirensko, Jonsko in Sredozemsko morje.

Postani turistični vodič in načrtuj potovanje na Sicilijo. Pomagaj si z zgornjim opisom, zemljevidom in Wikipedijo ter spletno stranjo Michelin.it

SARDINIJA

Vstavi manjkajoče besede: Maddalena, Gennargentu, Asinara, Campidano, Cagliari, Tirso, Cagliari, Flumendosa, Asinara, Omodeo, Caprera.

Sardinija je večinoma gričevnata dežela. Najvišje gora je _____.
Najpomembnejša ravnina je _____, ki se razteza med Oristanom in Cagliarijem. Sardinija ima številne reke. Večje so: Coghinas, _____ in _____. Na rekah so bile zgrajene umetne pregrade, za katerimi so nastala umetna jezera, ki so Coghinas, Flumendosa in _____. Obale otoka so ponekod ravne, ponekod razčlenjene. Največji zalivi so: _____, Oristanski in _____. Okoli Sardinije je nekaj manjših otokov: S. Antioco, _____, _____, S. Pietro. Glavno mesto Sardinije je _____.

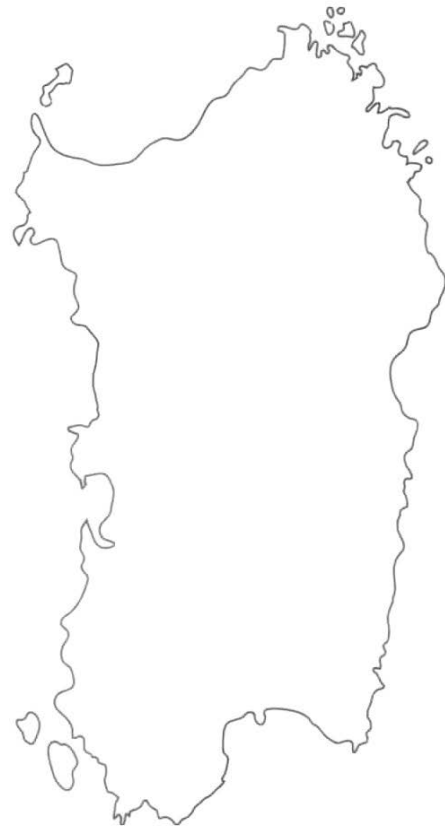

Arheološki park Pranu Muttedu v kraju Goni (CA)

SICILIJA IN SARDINIJA

S pomočjo zemljevida vstavi vse fizične značilnosti otokov.

Označi mesta in turistične kraje.

Opazuj Sicilijo in Sardinijo na fizičnem zemljevidu, nato izpolni tabelo.

ZNAČILNOSTI	SICILIJA	SARDINIJA
OZEMLJE		
MORJE		
VODOVJE		
KMETIJSTVO		
ŽIVINOREJA		
INDUSTRIJSKI OBRATI		
TURISTIČNI OBJEKTI		

V zvezek zabeleži razlike in podobnosti otokov.

PREVERJANJE

JUŽNE ITALIJE

Dopolni razpredelnico.

BAZILIKATA

GLAVNO MESTO: _____

POKRAJINE: _____

KAMPANIJA

GLAVNO MESTO: _____

POKRAJINE: _____

APULJA

GLAVNO MESTO: _____

POKRAJINE: _____

KALABRIJA

GLAVNO MESTO: _____

POKRAJINE: _____

SICILIJA

GLAVNO MESTO: _____

POKRAJINE: _____

SARDINIJA

GLAVNO MESTO: _____

POKRAJINE: _____

PREVERJANJE

ITALIJE

Napiši ime vsake dežele in glavno mesto.

S križcem označi pravilni odgovor.

Katera od sledečih dežel ima poseben statut?

 Sardinija

 Piemont

 Marke

V kateri deželi je sredozemsko podnebje?

 Lombardija

 Dolina Aoste

 Kalabrija

Katera od sledečih pokrajin je predvsem hribovita?

 Lacij

 Veneto

 Kalabrija

V kateri deželi je Trazimensko jezero?

 Piemont

 Umbrija

 Kalabrija

Po kateri deželi teče reka Tibera?

- Lacij Sicilija Veneto

Katera morja oblivajo Sicilijo?

- Tirensko, Jonsko, Jadransko
 Jonsko, Ligursko, Tirensko
 Tirensko, Jonsko, Sredozemsko

Katera od teh dežel je največja?

- Dolina Aoste Umbrija Toskana

Katera od teh dežel je najmanj obljudena?

- Apulija Marke Bazilikata

V kateri od teh dežel gojijo agrume?

- Tridentinsko-Gornje Poadižje Piemont Sicilija

V kateri deželi je prestolnica Italije?

- Ligurija Lacij Toskana

Katera polotoška dežela nima dostopa do morja?

- Bazilikata Molize Umbrija

Katera izmed teh dežel je najbolj industrializirana?

- Furlanija Julijska krajina Apulija Lombardija

Izberi eno deželo in jo opiši po sledečih navodilih:

lega, površje, glavno mesto,
meje, podnebje, druga mesta,
gospodarstvo,
turistične zanimivosti.

Poišči sličice, razglednice ali fotografije.

Izdelaj izvirni reklamni napis za izbrano deželo.

Označi pravilen odgovor.

V kateri od teh dežel se raztezajo Gardsko jezero, Varese in Como?

- Apulija Lombardija Lacij

Katera od sledečih dežel meji na Francijo?

- Piemont Toskana Kalabrija

Firence je glavno mesto ...

- Toskane Kampanije Umbrije

Glavno mesto Veneta je:

- Milan Benetke Bari

V kateri deželi se dviga vulkan Vezuv?

- na Siciliji v Kampaniji v Bazilikati

Katera dežela meji na Jadransko morje?

- Kalabrija Apulija Ligurija

Katera dežela leži v Alpah?

- Tridentinsko-Gornje Poadižje Abruci Molize

V kateri deželi izvira reka Pad?

- Marke Piemont Dolina Aoste

Katera dežela je najmanj obljudena?

- Piemont Lombardija Dolina Aoste

KVIZ O ITALIJANSKIH MESTIH

Označi, katera mesta so ob morju.

FERRARA

BRINDISI

SASSARI

TRAPANI

PISTOIA

CAGLIARI

VITERBO

TRST/TRIESTE

CROTONE

FORLI'

SAVONA

PESCARA

LIVORNO

RAGUSA

Označi pravilen odgovor.

Katero mesto je v Kalabriji?

 Potenza Catanzaro Matera

Katero mesto ni v Markah?

 Teramo Macerata Ascoli Piceno

Katero mesto je v Umbriji?

 Terni Siena Rieti

Katero mesto ni v Piemontu?

 Vercelli Novara Varese

Katero mesto ni na Siciliji?

 Agrigento Oristano Trapani

Označi, katero mesto ni glavno mesto dežele.

☐	CAGLIARI	☐	CATANZARO	☐	VICENZA	☐	PERUGIA
☐	MESSINA	☐	POTENZA	☐	CAMPOBASSO	☐	TRST/ TRIESTE
☐	TRENTO	☐	PESCARA	☐	BIELLA	☐	GROSSETO
☐	MANTOVA	☐	AOSTA				

Poišči 14 mest, ki se skrivajo v premetanki.

V	C	O	S	E	N	Z	A
O	E	Z	L	L	O	T	A
R	M	R	O	E	R	H	O
I	O	D	C	E	C	M	B
S	I	N	S	E	A	C	R
T	P	A	R	T	L	A	E
A	C	E	E	O	V	L	T
N	D	R	S	E	V	A	I
O	A	Q	N	A	R	I	V
A	N	N	E	Q	R	P	L
R	A	G	U	S	A	O	S
O	N	U	L	L	E	B	D

RAZISKAVA

Izberi si eno ali več italijanskih dežel. Delovne liste lahko natisneš in jih uporabiš pri izdelavi plakatov. Dopolniš jih s fotografijami in okrašaš z risbami.

Preden se lotiš dela, vzemi atlas oziroma fizični in politični zemljevid Italije ter zemljepisne knjige.

DEŽELA: _____

Nariši obris izbrane dežele.

Izdelaj fizično sliko.

Vriši gorski in gričevnat svet, reke, jezera.

Gore: _____

Griči: _____

Nižine: _____

Reke: _____

Jezera: _____

Morja: _____

Otoki: _____

Dopolni tabelo.

ŽIVALSTVO	RASTLINSTVO

Nariši obris izbrane dežele.

Nariši politično sliko.

Glavno mesto: _____

Druga velika mesta: _____

Avtocesta: _____

Glavne prometne poti: _____

Pristanišča: _____

Letališča: _____

Nariši obris dežele.

Izdelaj tematsko karto o gospodarstvu dežele.

Nariši legendo o pridelkih, industrijskih objektih, ribolovu, itd.

Manjšine: _____

Manjšinski jezik: _____

Priseljenci: _____

Jezik in vera: _____

TURISTIČNI VODIČ

Nariši grb dežele ali glavnega mesta.

Napiši zgodovinske podatke.

Morda poznaš značilno legendo?

Katere zanimive osebnosti so živele v teh krajih? Naštej jih!

Napiši recept značilne jedi.

Povabi popotnika na krajevni praznik.

Turisti lahko pridejo v to deželo zaradi naravnih bogastev, kulturnih in zgodovinskih zanimivosti ali zabaviščnih parkov.

Vstavi podatke v razpredelnico.

KRAJ	TURISTIČNI OBJEKTI

POZDRAVI IZ _____

Prilepi razglednice, fotografije in risbe

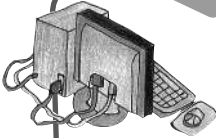

SLOVENIJA

Določi lego Slovenije, poimenuj sosednje države in morje, ki jo obliva.

ALPSKI IN PREDALPSKI SVET

MEDPREDMETNA POVEZAVA

SLJ: Če želiš zvedeti kaj več o zgodovini Ljubljane, preberi izobraževalno slikanico Skrivnosti zmajevega mesta, ki jo je napisala Vera Šenica Pavletič in ilustrirala Jelka Godec Schmidt (Mladinska knjiga, 1999) in zbirko pesmi Nika Grafenauerja Stara Ljubljana.

ZGO: Poizveduj o rimski Emoni

S pomočjo zemljevida pobarvaj visokogorski svet z rjavo barvico in predalpski svet z oranžno.

Poimenuj reke in označi na zemljevidu jezera.

Označi in imenuj pet slovenskih gora.

Dopolni razpredelnico

REKE	GORE	JEZERA

Odgovori na vprašanja o Ljubljani.

- Opiši lego gradu.
- Naštej pet večjih trgov.
- Imenuj mostove prek Ljubljanice.
- Naštej vsaj pet javnih zgradb, ki so po namembnosti različne.
- Opazuj zelene površine v Ljubljani in napiši, kaj so.

DELAVNICA

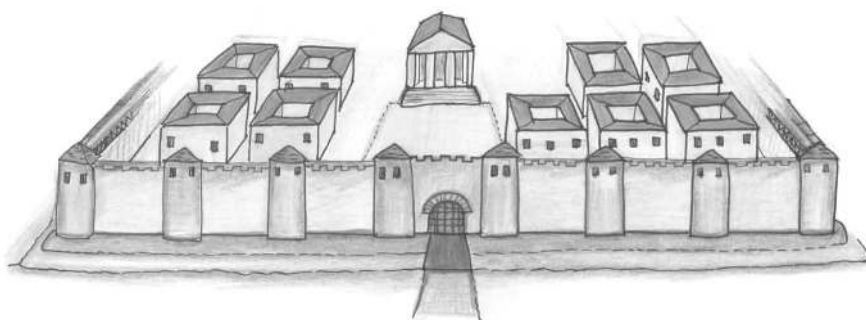
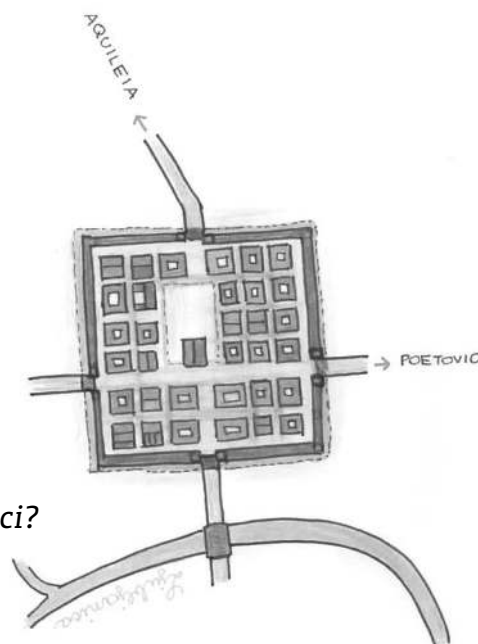

Pred skoraj 2000 leti je bilo zgrajeno mesto Emona, predhodnica Ljubljane.

Skupinsko delo: v delavnici raziskujemo življenje, navade in druge pomembne reči o prebivalcih tega mesta. Tako bomo rekonstruirali življenje v Ljubljani v rimskem času.

Vodilna vprašanja:

- * Kdo odkriva in raziskuje najdbe, ki govorijo o Emoncih in njihovem načinu življenja?
- * Kje v središču Ljubljane si lahko ogledamo dele arheološko raziskane Emone?
- * Koga so častili Emonci?
- * Kdo je nosil toge?
- * Kakšne so bile toge?
- * Kdo je v Emoni hodil v šolo?
- * S čim so se otroci igrali?
- * Kaj so jedli Emonci?
- * Čemu je bila namenjena kopel?
- * Kaj so uporabljali za telesno higieno?
- * Kaj so bila javna stranišča?
- * V katerem jeziku so se sporazumevali Emonci?

Odgovore si lahko poiščeš na spletu

You tube, Dan v Emoni, Emona 2000, Barje v času koliščarjev, Ljubljana nekoč in danes ...

www.megakviz.si

Za zaključek reši kviz, ki sledi.

Emona je bila zgrajena pred

- 5000 leti.
- 2000 leti.

Na razvalinah Emone danes stoji

- Trst.
- Ljubljana.

O Emoni veliko vemo zaradi

- arheoloških raziskav.
- naravoslovnih raziskav.

V Emoni so se otroci učili

- latinščino.
- slovenščino.

Emonski otroci so se igrali

- s frnikolami.
- s kockami lego.

V Emoni so jedli pogačo, obloženo

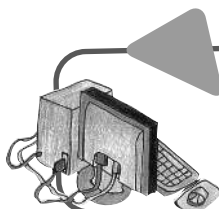
- s paradižnikom.
- s čebulo in olivami.

Togo so nosili

- moški.
- ženske.

Obzidje, Ljubljana, Mirje

**MEDPREDMETNA POVEZAVA:
SLOVENŠČINA**

Emonski šolar pripoveduje ...

OBSREDOZEMSKI SVET

Napiši slovarček pojmov, ki jih že poznaš.

Če se ne spomniš, ponovi snov v učbeniku za 3. razred, ali si pomagaj s slovarjem.

MORJE -

OBALA -

ZALIV -

OTOK -

POLOTOK -

PLAŽA -

SOLINA -

PRISTANIŠČE -

MUZEJ -

SADOVNJAK -

S pomočjo zemljevida določi lego obsreozemskega sveta.

Poišči na zemljevidu pomembna mesta in vasi primorskega sveta.
Zabeleži jih v razpredelnico.

MESTO	VAS
AJDOVŠČINA	DUTOVLJE

Na slovenski obali živi poleg Slovencev tudi narodna **manjšina Italijanov**, zato so tu krajevna imena označena v dveh jezikih, slovenskem in italijanskem. Italijanski otroci lahko obiskujejo šole z italijanskim učnim jezikom, italijanščine pa se učijo tudi v slovenskih šolah.

S pomočjo atlasa naštej kraje v Sloveniji, ki imajo tudi italijansko ime. Zapiši imena v obeh jezikih. Kje so dvojezična naselja?

S pomočjo atlasa in turističnega vodnika *Počitnice v Sloveniji* (ISBN 8671370267) naredi načrt izleta na primorsko obalo.

Tu si boš ogledal:

- mesto,
- vas,
- turistično naselje,
- akvarij
- in soline.

Na zemljevidu si oglej pot. Na nemi karti nariši skico poti iz svojega domačega kraja.

Poišči značilno jed in prepisi recept, npr. brodet s polento.

PRIMORSKA SPECIALITETA

PANONSKI SVET

Gričevnati del pobarvaj z rumeno barvo, ravninski pa z zeleno barvo.

Vpiši imena rek.

Poimenuj gričevnati svet. V karto dopiši imena teh pokrajin.

Poišči na zemljevidu sledeča zemljepisna imena: Mursko polje, Dravsko polje, Celjska kotlina, Krška kotlina.

Kje se razprostirajo imenovane kotline?

Odgovori.

S katerimi dejavnostmi se ukvarjajo prebivalci v ravninskem svetu?

Zakaj se prebivalci v teh krajih preživljajo tudi s kmetijstvom?

Po čem je znan gričevnati del panonskega sveta?

Ugotovi, katera znana zdravilišča so v panonskem svetu. Naštej jih.

Poišči na zemljevidu in označi na nemi karti Terme Čatež, Moravske toplice in zdravilišče Radenci.

Kateri je znak zdravilišča Radenci in kje si ga videl?

Zakaj ljudje obiskujejo terme?

IZLET V DEŽELO ZDRAVILIŠČ

Pot nas bo vodila od **Trsta** do **Radencev**. Tokrat ne pozabimo vzeti s seboj kopalk, kopalne halje in copat. Odpotujemo iz Trsta in potujemo mimo Ljubljane proti **Novemu mestu**, nato proti Krški kotlini in zavijemo **do Term Čatež**, ki se nahajajo na sotočju rek **S _ _ _** in **K _ _ _**. Po jutranjem kohanju v bazenih z valovi si v popoldanskih urah ogledamo Posavski muzej v Brežicah. Naslednjega dne potujemo po dolini reke **S _ _ _** in postanemo v bližini **zdravilišča Olimia**.

V samostanu **O _ _ _ _ _** si ogledamo najstarejšo **l _ _ _ _ _** na Slovenskem.

Nato se vozimo petnajst minut do **Rogaške slatine**. Tu se ne kopamo, temveč se napijemo mineralne vode naravnost iz vrelcev. Ugotovimo, da voda sploh nima mehurčkov kot ustekleničena **R _ _ _ _ _** slatina. Prespimo na **P _ _ _ _** in si v jutranjih urah ogledamo grad in muzej.

Pot nas prek reke **D _ _ _ _** vodi proti vzhodu. Občudujemo vinograde na prisojnih pobočjih in gozdove na osojnih in že smo na ravnini ob reki **M _ _ _ _**. Nato obiščemo zdravilišče na dvojezičnem območju. V kraju, ki ga Madžari imenujejo Lendva so terme **L _ _ _ _ _**. Poleg tople vode so tu v tleh našli majhne količine zemeljskega plina. Obiščemo tudi največje mesto v **Pomurju M _ _ _ _ _** **S _ _ _ _ _**. Prespimo v bližnjih Moravskih toplicah.

Naslednjega dne nadaljujemo pot po ravnini ob Muri proti severu do zdravilišča **R _ _ _ _ _**. Tri srca so znak njihove slatine. Sprehodimo se po lepo urejenem parku in se napijemo zdravilne vode.

Ko se vračamo proti domu, postanemo v **Mariboru**, da si ogledamo stari del mesta ter velik akvarij s terarijem. Ob večernih urah se vrnemo domov.

Čatež

Olimia

DINARSKOKRAŠKI SVET

Podčrtaj pravilno trditev.

Dinarski svet ima značilnosti kraškega sveta.

Dinarski svet ima visoke gore.

Dinarskokraški svet se širi proti severovzhodu.

Dinarskokraški svet zavzema južni del Slovenije.

Zaradi apnenčastih tal nastajajo v tem območju posebni kraški pojavi.

Zaradi izvirov termalne vode je v dinarskokraškem svetu veliko zdravilišč.

Človek je s svojimi posegi izkopal največje kraške jame.

Med podzemne kraške pojave štejemo kraške jame.

Največje slovensko presihajoče jezero je Cerknjsko jezero.

Blejsko jezero je presihajoče.

Soča je reka ponikalnica.

Ljubljanica ima sedem imen, ker je reka ponikalnica.

Med površinske kraške pojave štejemo kraška polja.

Med površinske kraške pojave štejemo tudi Triglavski narodni park.

Največ padavin v dinarskokraškem svetu je jeseni in pozimi.

Poletja so deževna, zato voda v presihajočih jezerih naraste.

Oglej si fotografije kraških pojavov, zanimivosti in kulturne dediščine.

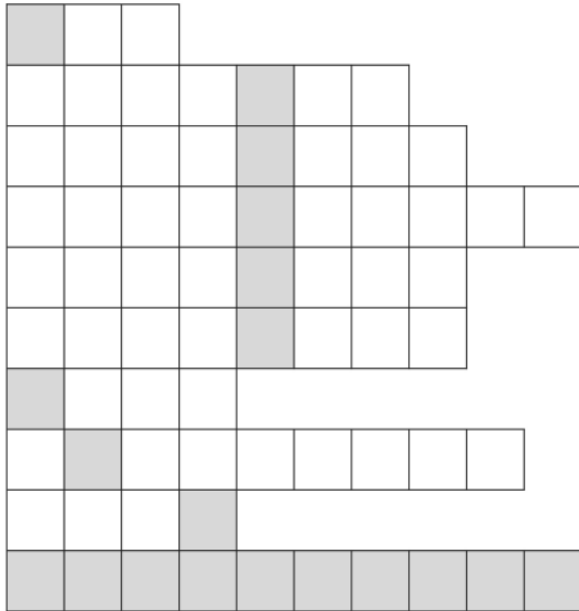
Napiši, zakaj bi povabili izletnike v te kraje.

Ugotovi lego Dolenjskih toplic in opiši pot iz Gorice v ta kraj.

Najbolj obiskana turistična točka v Sloveniji je Postojnska jama. Zakaj? Razmisli in napiši svoje mnenje.

PONAVLJANJE O SLOVENIJI

Reši križanko. Črke v pobarvanih kvadratih preneseš na pobarvana polja. Dobil boš zemljepisno ime.

Avtomobilska oznaka za Slovenijo.

Najvišja gora v Sloveniji.

Kraj, kjer je kraška jama, svetovna zanimivost.

Slovenska himna.

Največji slovenski pesnik.

Mineralna voda s tremi srci.

Ime največjega slovenskega pisatelja.

Prestolnica Slovenije.

O tej reki je pisal Simon Gregorčič.

ZEMLJEPISNO IME

Turistična Slovenija

Predstavljaš si razred, ki se pogovarja o počitnicah v Sloveniji.

Vsak učenec pripoveduje, kaj si je ogledal, ali kako je doživljal prosti čas.

Natančno preberi njihove opise. Vpiši v pravokotnik, kje so bili.

Ves dan sem se kopal in sončil. Proti večeru sem se sprehajal po lepem obmorskem mestecu in sem si ogledal akvarij.

Bil sem v osrčju Julijskih Alp, veliko sem pešočil. Videl sem ledeniška jezera, deročo reko in Aljažev stolp.

Kopal sem se v topli, zdravilni vodi, ter se zabaval v bazenih. Pil sem mineralno vodo s tremi srci.

Rad sem si ogledoval muzeje. Sprehajal sem se po lepo urejenem parku in ob reki. Kupil sem sočno sadje na tržnici. Obiskal sem živalski vrt.

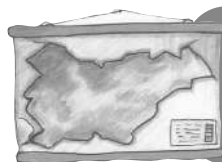

Šel sem na izlet v največjo kraško jamo. Videl sem človeško ribico. Peljal sem se z vlakom.

Za vsak kraj poišči in prilepi razglednico.

Predstavlja si, da imaš turistično agencijo. Izberi kraj v Sloveniji. Predstavi ga turistom tako, da jih boš prepričal, da je tu najlepše.

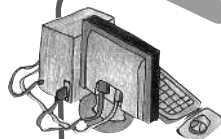

PREVERJANJE

SLOVENIJE

Odgovori na naslednja vprašanja.

1. Na katere naravne enote delimo Slovenijo?
2. Naštej višinske rastlinske pasove v Alpah.
3. Katera je najvišja slovenska gora?
4. Kaj je Triglavski narodni park?
5. V čem se predalpske pokrajine razlikujejo od alpskih?
6. Katera je največja slovenska kotlina?
7. Katere pomembne ustanove si lahko ogledaš v Ljubljani?
8. S pomočjo zemljevida določi lego obsredozemskega sveta in poimenuj pomembne kraje v njem.
9. Navedi, katere gospodarske dejavnosti so značilne za obsredozemski svet.
10. Poimenuj reke in pomembna mesta panonskega sveta.
11. Naštej nekaj zdravilišč v panonskem svetu.
12. Pojasni, kako nastanejo kraški pojavi.
13. Naštej nekaj značilnih kraških pojavov.
14. Opiši kraško jamo.

MEDPREDMETNA POVEZAVA

SLJ: Preberi knjigo *Kraške jame Biljane Škoberne* (Zbirka Polžki, založba Loreda).

Sestavi miselni vzorec o kraški jami.

NAR: Raziskuj zanimivosti o človeški ribici.

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Kaj je Evropska unija?

Pobarvaj z rumeno barvo države, ki uporabljajo evro, z zeleno pa tiste, ki ga ne uporabljajo.

IZKAZNICA EVROPSKEGA DRŽAVLJANA

PRIIMEK: _____

IME: _____

NARODNOST: _____

DRŽAVLJANSTVO: _____

KOT EVROPSKI DRŽAVLJAN ZAGOVARJAM: _____

EVROPSKA UNIJA

Izberi osem barv, nato pobarvaj legendo.

Z isto barvo pobarvaj države na zemljevidu.

Legenda

- 1952: Belgija, Nemčija, Francija, Italija, Luksemburg, Nizozemska
- 1973: Danska, Irska, Velika Britanija (izstopila leta 2020)
- 1981: Grčija
- 1986: Španija, Portugalska
- 1995: Avstrija, Finska, Švedska
- 2004: Češka republika, Ciper, Estonija, Litva, Latvija, Poljska, Madžarska, Malta, Slovaška, Slovenija
- 2007: Bolgarija, Romunija
- 2013: Hrvaška

EKOLOGIJA

Stik z naravo je za človeka velik dar. Narava je odlična učiteljica. Uči nas spoštovati življenje. Človek je v svoji nenehni težnji po razvoju odkril veliko čudovitih stvari, pozabil pa je na z naravo skladno življenje.

1. Vsak dan opazuješ sebe, druge ljudi, svoje okolje.

Premisli in vpiši v tabelo svoje pripombe in opažanja o ekoloških vprašanjih.

2. Kaj ti je všeč in kaj ne – pri sebi, v skupnosti in v okolju?

ODNOS DO EKOLOŠKIH VPRAŠANJ	VŠEČ MI JE	NI MI VŠEČ
MOJ ODNOS		
ODNOS ŠOLSKE SKUPNOSTI		
ODNOS PREBIVALCEV NAŠE DRŽAVE		

ALI VEŠ,

- da se papir razkraja en mesec;
- da se nogavica razkraja eno leto;
- da se pločevinka razkraja dvesto let;
- da se plastična steklenica razkraja štiristo let;
- da je žvečilni gumij nerazgradljiv?

Da bi ohranili naravo, brez katere ne moremo živeti, moramo poskrbeti, da ostane čim bolj čista in čim manj spremenjena.

Onesnaževalci okolja so odpadki, slab zrak in hrup. Veliko škode naredimo z gradnjem naselij, cest, tovarn, kmetijskim obdelovanjem, pridobivanjem energije.

Kaj lahko naredimo sami, da z recikliranjem in obnovljivimi viri energije zmanjšamo onesnaževanje narave?

Obnovljivi viri energije so: sonce, veter, bioplin, morska plima in valovi, male vodne elektrarne. Z uporabo teh virov lahko zmanjšamo stopnjo onesnaženosti zraka.

Recikliranje je postopek ponovne uporabe že odpadlih snovi.

Z ločenim zbiranjem odpadkov lahko ponovno uporabijo steklo, kovine, plastiko, papir. Ostalo, predvsem nevarne odpadke, nosimo na odlagališče. Organske odpadke zbiramo v posebni posodi. Sem damo odpadke, ki nastajajo pri uporabi hrane. Če je zaboj na domačem vrtu, lahko dodajamo travo, vejice, liste. Kompostni kup se bo spremenil v kompost. Uporabili ga bomo kot naravno gnojilo za lončnice, okrasne rastline in v zelenjavnem vrtu.

Z ločevanjem odpadkov lahko vsaj delno rešujemo problem onesnaženosti in zmanjšujemo porabo surovin in energije.

Kateri odpadek najbolj onesnažuje okolje?

SLOVARČEK

skupnost: več ljudi, ki jih povezujejo skupne lastnosti

Spremljaj in zapiši, katere odpadke si ti »pridelal« v enem dnevu.

Kam odrasli odlagajo smeti v tvojem okolju?

Naštej načine varčevanja z vodo.

Poimenuj vsaj tri vire obnovljive energije.

Naštej tri okolju prijazna prometna sredstva.

Nariši skico zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov.

KAKO VARUJEŠ OKOLJE?

Kako varčuješ z vodo, ko si umivaš zobe?

- Ko si ščetkam zobe, pustim teči čisto malo vode.
- V kozarec si natočim vodo in si splaknem usta.

Ali ločuješ odpadke?

- Steklo, papir, pločevinke in plastiko odlagam v posebne posode za ločene odpadke.
- Organske snovi odlagam posebej in jih kompostiram.
- Vse odpadke mečem v isti koš.

Ali varčuješ z energijo?

- Ne, ker na to ne morem vplivati in ker se rad igram z napravami na baterije.
- Da, zmanjšujem gretje, ugašam luči in aparate. Starše prepričujem, naj kupijo varčne žarnice in gospodinjske stroje, ki porabijo malo energije in vode.

Kako ravnaš z nevarnimi odpadki, kot so baterije, zdravila, čistila?

- O tem ne razmišljam. Odpadki so odpadki in jih odlagam v posodo za odpadke.
- Vem, da so baterije zelo nevarne, in jih odlagam v posebne posode. Nekorabljeni zdravila odnesem v lekarno, čistil nikoli ne zlivam v odtok.

Kako ravnaš z organskimi odpadki?

- Mečem jih na tla, ko me nihče ne vidi, saj tako zgnijejo.
- Neuporabne odpadke hrane kompostiram in jih ponovno uporabim kot gnojilo.

Kako skrbiš za čist zrak?

- Vozim se z avtomobilom.
- Za daljšo pot uporabim avtobus, če je le mogoče, grem peš ali se peljem s kolesom.

Izmisli si in nariši prevozno sredstvo, ki ne onesnažuje okolja.

ISBN 978-88-947269-5-4

Didaktično gradivo v prosti uporabi v skladu s Creative Commons BY-NC-SA

Progetto realizzato con il finanziamento ex art. 11 comma 5 della legge 38/01
Projekt je bil finančno podprt na podlagi 5. odstavka 11. člena zakona 38/01